

Näyttelysääntöjä täydentävät ohjeet ja näyttelyiden järjestämisohjeet

Kennelliiton hallitus 19.8.2021. Voimassa 1.1.2022 alkaen

NÄYTTELYSÄÄNTÖJÄ TÄYDENTÄVÄT OHJEET	3
1. Yleistä	3
2. Näyttelyiden tarkoitus	3
2.1 Näyttelytyypit	3
3. Koirien hyvinvointi	3
4. Osallistumisoikeus	3
5. Ilmoittautuminen näyttelyyn	4
5.1 Yleistä	4
5.2 Luokat ja niiden vaihtaminen	5
5.3 Ilmoittautumismaksut	5
5.4 Ilmoittautumisen peruuttaminen	5
6. Ilmoittautumismaksun palauttaminen	5
7. Näytteilleasettajaa koskevia määräyksiä	6
8. Vakuutukset	6
9. Ulkomuototuomarit	6
9.1 Ulkomuototuomarimuutokset	6
10. Koirien arvostelu	7
11. Arvosteluperusteet	7
11.1 Siirto rodusta tai rotumuunnoksesta toiseen	8
11.2 Kivesvikaisuus ja sen toteaminen	8
11.3 Sekarotuisuus ja sen toteaminen	8
11.4 Viaksi katsottavan tai muun ominaisuuden korjaaminen tai muuttaminen	8
11.5 Koiran käyttäytymisestä näyttelyssä tehtävät ilmoitukset, niiden käsittely ja seuraukset	9
12. Arvosteluluokat	9
12.1 Käyttöluokkaan osallistuminen	9
12.2 Sertifikaatti	9
12.3 Nord-sertifikaatti	9
12.4 Kansainvälinen sertifikaatti eli CACIB	10
12.4.1 Kansainvälinen Juniori- ja Veteraani CACIB	10
12.5 Kilpailuluokan järjestyksen vaihtaminen PU-/PN-luokassa	10
13. Palkintoa osoittavat värit	10
14. Arvostelun muuttaminen	11
15. Muut ohjeet	11
16. Valitukset	11
NÄYTTELYIDEN JÄRJESTÄMISOHJEET	12
1. Järjestämisoikeus	12
2. Näyttelylajit	12
2.1 Kansainväliset näyttelyt	12
2.2 Pohjoismaiset näyttelyt	12
2.3 Kaikkien rotujen näyttelyt	13
2.4 Ryhmänäyttelyt	13
2.5 Erikoisnäyttelyt	13
2.6 Tukinäyttelyt	13
3. Näyttelyiden hakumenettely	13
3.1 Yleistä	13
3.2 Kansainväliset, Nord- ja kaikkien rotujen näyttelyt	14
3.3 Ryhmänäyttelyt	14
3.4 Erikoisnäyttelyt	14

3.5 Tukinäyttelyt	14
4. Näyttelyiden ajallinen sovittaminen	14
5. Näyttelytoimikunta	15
5.1 Toimikunnan kokoonpano	15
5.2 Näyttelyn sihteeri	15
5.3 Näyttelyohjaaja	15
6. Näyttelypaikka	16
7. Näyttelystä tiedottaminen	16
7.1 Ilmoitus Koiramme-lehdessä	16
7.2 Verkkosivut	16
8. Ulkomuototuomarit	17
8.1 Ulkomuototuomarilistan laadinta	17
8.2 Ulkomuototuomarin oikeudet arvostella ryhmäkilpailuja	18
8.3 Yhteydenpito ulkomuototuomareihin	18
8.4 Ulkomaisten ulkomuototuomareiden ohjeistus	18
8.5 Harjoitusarvostelijat	19
9. Ilmoittautumisten käsittely, aikataulu ja näyttelyluettelo	19
9.1 Ilmoittautumisten vastaanotto	19
9.2 Ulkomuototuomarikohtainen koiramäärä	20
9.3 Aikataulun laadinta	20
9.4 Tiedote näytteilleasettajille	20
9.5 Näyttelyluettelo	21
10. Kehätoimitsijat	22
11. Rokotusmääräykset ja eläinlääkäri	22
12. Tulosten toimittaminen	23
13. Kulukorvaukset ja niiden maksaminen	23
13.1 Ulkomuototuomari	23
13.1.1 Matkakorvaus	23
13.1.2 Majoitus	23
13.1.3 Päiväraha	23
13.2 Näyttelyohjaaja ja pätevyity kehätoimitsija	23
13.3. Harjoitusarvostelija ja kehätoimitsijaharjoittelija	23
13.4 Muut määräykset	23
14. Muuta näyttelytoimikunnan huomioitavaa	24
15. Näyttelymaksuosuus	24
16. Poikkeukset	24
Liite 1 Rotumuunnokset, jotka kilpailevat omina rotuinaan	25
Liite 2 Suomessa hyväksytyt rodut, jotka eivät ole FCI:n hyväksymiä ja joille ei jaeta CACIBia sekä FCI:n toistaiseksi hyväksymät rodut, joille ei vielä jaeta CACIBia	28
Liite 3 Siirto rodusta tai rotumuunnoksesta toiseen – mahdolliset rodut ja perusteet	30
Liite 4 Rotujärjestöt, jotka voivat järjestää yhden näyttelyn vuodessa ohjeen mukaisesti	31
Liite 5 Ohje koiran käyttäytymisestä tehtävistä ilmoituksista	32
Liite 6 Ulkonäyttelyiden turvallisuuden parantaminen poikkeuksellisissa sääoloissa ja muuta huomioitavaa	34

Näyttelysääntöjä täydentävät ohjeet

1. Yleistä

Näyttelysääntöjä täydentävien ohjeiden ja näyttelyiden järjestämisohjeiden tarkoitus on täsmentää ja täydentää Koiranäyttelysääntöjä. Ohjeissa pyritään antamaan lisätietoja ja ohjeita sekä näytteilleasettajille että näyttelyiden järjestäjille. Ohjeita ja Koiranäyttelysääntöjä on tarkoitus lukea rinnakkain ja sen vuoksi ohjeiden ja Koiranäyttelysääntöjen rakenne ja numerointi ovat yhtäläiset.

Koiranäyttelysääntöjen ja niitä täydentävien ohjeiden tulkintajärjestys on seuraava: 1) Koiranäyttelysäännöt, 2) Näyttelysääntöjä täydentävät ohjeet ja näyttelyiden järjestämisohjeet, 3) Muut Suomen Kennelliiton määräykset ja ohjeet, ja 4) vakiintunut käytäntö.

2. Näyttelyiden tarkoitus

Koiranäyttelyiden perimmäinen tarkoitus on palvella puhtasrotuisten koirien jalostus- ja kasvatustyötä. Näyttelyssä ulkomuototuomari arvioi kuinka hyvin koirien ulkomuoto ja käyttäytyminen vastaavat hyväksytyä rotumääritelmää.

2.1 Näyttelytyypit

Suomen Kennelliiton hyväksymiä virallisia koiranäyttelytyyppejä on useita. Kansainvälinen koiranäyttely (KV), Pohjoismainen koiranäyttely (Nord) ja kaikkien rotujen kansallinen koiranäyttely (KR) ovat näyttelyitä, joihin voivat osallistua kaikki Fédération Cynologique Internationalen (jäljempänä FCI), Pohjoismaisen Kennelunionin (jäljempänä PKU) tai Suomen Kennelliiton (jäljempänä Kennelliitto) hyväksymien rotujen koiria. Ryhmänäyttely (RN) on näyttely yhden tai useamman FCI:n roturyhmän koirille. Erikoisnäyttely (ER) on näyttely, johon voi osallistua yhden tai useamman rodun koiria.

Kaikissa Kennelliiton hyväksymissä virallisissa näyttelyissä voidaan jakaa Suomen muotovalionarvoon vaadittavia sertifikaatteja sekä juniori- että veteraanisertifikaatteja. Lisäksi KV-näyttelyissä voidaan jakaa kansainväliseen valionarvoon vaadittavia CACIBeja ja Nord-näyttelyissä Pohjoismaiden muotovalion arvoon vaadittavia Pohjoismaisia sertifikaatteja (Nord-sertifikaatti).

3. Koirien hyvinvointi

Koiran hyvinvoinnin huomioonottaminen on ensiarvoisen tärkeää kaikissa koiranäyttelyissä. Koirien hyvinvointiin liittyvät pääkohdat on esitetty Koiranäyttelysäännöissä. Esimerkkejä säännöissä mainitusta huonosta kohtelusta ja altistamisesta vaarallisille olosuhteille ovat muun muassa:

- koiran jättäminen autoon erityisen kylmällä tai kuumalla ja/tai aurinkoisella säällä,
- koiran pitäminen kiinnitettynä trimmauspöydällä muutoin kuin kunnostukseen tarvittavan ajan,
- sairaan koiran osallistuminen näyttelyyn tai tuominen näyttelyalueelle, ja
- sokean tai kuuron koiran osallistuminen näyttelyyn tai tuominen näyttelyalueelle.

4. Osallistumisoikeus

Näyttelyyn osallistuvan koiran tiedot on oltava näyttelyluettelossa. Näyttelyluettelosta puuttuva koira voidaan arvostella vain, jos virhe on johtunut näyttelytoimikunnasta.

Koiranäyttelyissä noudatetaan Kennelliiton hallituksen hyväksymiä rokotusmääräyksiä. Kaikkien näyttelyyn osallistuvien koirien on oltava rokotettu Kennelliiton voimassa olevien rokotusmääräysten mukaisesti vähintään penikkatautia, parvovirusripulia, tarttuvaa maksatulehdusta ja raivotautia vastaan, ja koirien on muutoinkin täytettävä em. ohjeessa tartuntatautien leviämisen varalta annetut määräykset.

Kaikkien näyttelyyn osallistuvien koirien on oltava tunnistusmerkitty Kennelliiton hyväksymällä tavalla. Koira voidaan tunnistusmerkitä mikrosirulla tai tatuoinnilla. Kennelliitto hyväksyy kaikki ISO 11784-standardin mukaiset mikrosirut.

Näyttelypaikalle ei ilman näyttelytoimikunnan lupaa saa tuoda koiria, joita ei ole ilmoitettu näyttelyyn. Jos näyttelytoimikunta sallii ulkopuolisten koirien (ml. typistettyhäntäiset ja -korvaiset) tulon näyttelyalueelle, koirat on tarkastettava samalla tavoin kuin näyttelyyn ilmoitetut koirat ja niiden on täytettävä edellä mainitut Kennelliiton voimassa olevat rokotus- ja terveys- sekä tunnistusmerkintämääräykset.

Näyttelyalueelle ei saa tuoda kantavaa narttua, jonka laskettuun aikaan on alle 30 vuorokautta (laskettu aika = 63 vrk ensimmäisestä astutuksesta) eikä narttua, jonka synnytyksestä on kulunut alle 75 vuorokautta. Nartun astuttaminen näyttelyalueella on kielletty.

Koiranpentujen tuominen näyttelyalueelle myyntitarkoituksessa sekä pentujen kaupittelu ja luovutus näyttelyssä tai sen välittömässä läheisyydessä on ehdottomasti kielletty.

Koirat, joille on tehty jokin toimenpide rakenteellisen tai perinnöllisen sairauden tai vian korjaamiseksi tai peittämiseksi, eivät saa osallistua näyttelyihin.

Henkilö, jolla on eläintenpitokielto tai Kennelliiton eettisen lautakunnan lisäseuraamuksena määräämä kielto tai Kennelliiton määräämä väliaikainen kielto osallistua näyttelyihin, ei voi osallistua näyttelyyn näytteilleasettajana.

5. Ilmoittautuminen näyttelyyn

5.1 Yleistä

Kansainvälisiin, Nord- ja kaikkien rotujen näyttelyihin ilmoittautumisaika päättyy yleisimmin noin kuukautta ennen ja ryhmä- tai erikoisnäyttelyihin noin kahta viikkoa ennen näyttelyajankohtaa. Ilmoittautuminen voi päättyä myöhemminkin, mikäli näyttelyjärjestäjällä on siihen valmius. Viimeinen ilmoittautumispäivä on ilmoitettava näyttelyn verkkosivuilla ja Kennelliiton tapahtumajärjestelmässä. Koiramme-lehden Kennelliiton tiedotuksia -osiossa tulee olla näyttelyn perustiedot, joihin sisältyy ilmoittautumistiedot. Samassa yhteydessä tulee myös näyttelyn tuomaritiedot ilmoittaa Kennelliittoon. *(Hall.17.8.2023)*

Näyttelyn tuomaritiedot ilmoitetaan näyttelyn verkkosivuilla viimeistään ilmoittautumisajan alkaessa.

Näyttelyjen koiramäärää voidaan rajoittaa näyttelytoimikunnan päätöksellä. Koiramäärärajoituksesta on ilmoitettava Kennelliittoon kaksi kuukautta ennen näyttelyn ajankohtaa. Koiramäärärajoitus tulee julkistaa Kennelliiton tapahtumajärjestelmässä ja näyttelyn verkkosivuilla. Jos näyttelyn ilmoittautuminen avataan aiemmin kuin kaksi kuukautta ennen näyttelyä, voi koiramäärän rajoittamisen tehdä tässä yhteydessä.

Ilmoittautuminen on mahdollista toteuttaa ainoastaan sähköisesti, mikäli näyttelyn järjestäjä niin haluaa. Sähköisen ilmoittautumisen edellytys on, että ilmoittautumismaksu suoritetaan ilmoittautumisen yhteydessä ja että ilmoittautuja voidaan luotettavasti yksilöidä.

Postitse lähetetyn ilmoittautumisen täytyy olla todistettavasti maksettu (kuitti) viimeistään viimeisenä ilmoittautumispäivänä ja lähetetty (postileima) viimeistään viimeistä ilmoittautumispäivää seuraavana

ensimmäisenä arkipäivänä. Mikäli ilmoittautuminen ei ole saapunut näyttelyn järjestäjälle viikon sisällä viimeisestä ilmoittautumispäivästä, voi näyttelyn järjestäjä katsoa ilmoittautumisen myöhästyneeksi. Näyttelyn järjestäjä ei vastaa kadonneista tai viivästyneistä ilmoittautumisista. Pelkkä maksukuitti ei ole ilmoittautuminen.

Käyttö- ja valioluokkaan ilmoitettaessa Kennelliitossa rekisteröidyiltä koirilta ei vaadita todistusta näihin luokkiin vaadittavista tuloksista. Muiden maiden rekisterissä olevilla koirilla on oltava valionarvotodistus ja/tai käyttöluokkatodistus ilmoittautumisen liitteenä. Käyttöluokkatodistuksen on oltava myönnetty siinä FCI:n jäsenmaassa, jossa koiran haltijalla ja/tai omistajalla on vakituinen asuinpaikka.

5.2 Luokat ja niiden vaihtaminen

Koiran voi ilmoittaa näyttelyyn vain siihen luokkaan, johon sillä on ilmoittautumishetkellä ikänsä, koe- tai näyttelytulostensa perusteella osallistumisoikeus. Koiran tulee kilpailla siinä luokassa, johon se on merkitty luettelossa (ellei kyseessä ole järjestäjästä johtuva virhe).

Ilmoittautumisajan päätyttyä luokkaa voi vaihtaa vain, jos ilmoittautumisessa on tapahtunut näyttelysääntöjen vastainen virhe (koira on ilmoitettu luokkaan, jossa sillä ei ole ikänsä tai koetulostensa perusteella oikeutta kilpailla).

Kansainvälisissä, Nord-, kaikkien rotujen ja ryhmänäyttelyissä ei saa olla luokkia alle 7 kk:n ikäisille koirille. Rotujärjestöjen ja rotuyhdistysten itse järjestämissä erikoisnäyttelyissä saa olla ns. pikkupentu-luokka (ikä 5 kk – alle 7 kk).

Jos näyttelyssä järjestetään muita kuin säännöissä ja ohjeissa mainittuja luokkia tai kilpailuja, niistä on oltava maininta näyttelyn verkkosivuilla.

5.3 Ilmoittautumismaksut

Ilmoittautumismaksut määrää näyttelytoimikunta. Kasvattaja- ja jälkeläisluokista ei peritä ilmoittautumismaksua.

Kennelliitto määrää vuosittain junior handler -kilpailujen korkeimman sallitun osallistumismaksun.

Näyttelyjärjestäjä voi halutessaan porrastaa ilmoittautumismaksut perustuen näyttelyn ilmoittautumisaikaan, näyttelyluokkaan tai näytteilleasettajan näyttelyyn ilmoittamien, omistamiensa koirien lukumäärään. Käytettäessä ilmoitettujen koirien lukumäärään perustuvia porrastettuja ilmoittautumismaksuja, lasketaan ensimmäisiksi koiriksi vain kunkin ilmoittautumisjakson alentamattomat ilmoittautumismaksut. Ilmoittautumismaksut sekä niiden mahdolliset porrastusperusteet on selkeästi, yhdenmukaisesti ja sitovasti mainittava näyttelyn verkkosivuilla.

5.4 Ilmoittautumisen peruuttaminen

Ilmoittautumista ei voi peruuttaa sen jälkeen, kun se maksuineen on toimitettu näyttelyjärjestäjälle, vaikka ilmoittautumisaika ei olisi vielä mennyt umpeen, pois lukien ulkomuototuomarimuutokset (ks. Ulkomuototuomarimuutokset, kohta 9.1). Näyttelytoimikunta voi halutessaan antaa näytteilleasettajan vaihtaa ilmoittamansa koiran toiseen, saman näytteilleasettajan koiraan samassa näyttelyssä ilmoittautumisajan puitteissa, mikäli ilmoittautumisessa on tapahtunut selvä virhe.

6. Ilmoittautumismaksun palauttaminen

Näytteilleasettajan pyynnöstä palautettavista ilmoittautumismaksuista (ks. Koiranäyttelysäännöt kohta 6) voidaan vähentää pankkikulut.

Näyttelytoimikuntaa suositellaan palauttamaan ilmoittautumismaksu, mikäli näyttelyyn ilmoitettu koira on kuollut ennen näyttelyä.

Näyttelytoimikunnan on em. tapauksissa palautettava ilmoittautumismaksu neljän viikon kuluessa näyttelyn jälkeen. Näytteilleasettajan tekemiä matkoja näyttelypaikkakunnalle tai muita kuluja ei korvata.

7. Näytteilleasettajaa koskevia määräyksiä

Näytteilleasettajalla tarkoitetaan koiran omistajaa, koiran haltijaa ja/tai koiran esittäjää.

Näytteilleasettajan tulee noudattaa näyttelyjärjestäjän antamia ohjeita.

Näytteilleasettaja on vastuussa koirastaan ja sen mahdollisesti aiheuttamista vahingoista.

Näytteilleasettaja ei voi kieltäytyä esittämästä koiraan harjoitusarvostelijalle.

Koiran esittäjän asusteissa ei saa olla mainintaa kennelistä, kasvattajasta, omistajasta eikä esitettävästä koirasta.

Koiran trimmaaminen on sallittu vain näyttelyjärjestäjän siihen osoittamalla paikalla. Muuten koiran karvapeitteen viimeistely näyttelypaikalla on sallittu kampaamalla ja harjaamalla.

Näytteilleasettajien on omalta osaltaan huolehdittava näyttelypaikan siisteydestä.

8. Vakuutukset

Ks. Koiranäyttelysäännöt kohta 8.

9. Ulkomuototuomarit

Ulkomuototuomari arvostelee koirat puolueettomasti ja tasapuolisesti.

Arvostelevalla tuomarilla ei saa olla käytössään näyttelyluettelo arvostelun aikana.

Tuomari voi käyttää kehässä myös mobiililaitetta rotumääritelmien ja muiden arvosteluun liittyvien materiaalien tarkastamiseen.

Ulkomuototuomarin omistamien tai kasvattamien koirien osallistumisoikeus ja hänen oikeutensa toimia näytteilleasettajana on määritelty Kennelliiton yleisessä jääviyssäännössä sekä Kennelliiton ulkomuototuomarien ja harjoitusarvostelijoiden jääviyssääntötulkintaohjeessa.

9.1 Ulkomuototuomarimuutokset

Näyttelytoimikunta voi joutua tekemään ulkomuototuomarimuutoksen, jos esimerkiksi ulkomuototuomarille ilmoitettu koiramäärä ylittää suurimman sallitun ulkomuototuomarikohtaisen määrän tai ulkomuototuomari on estynyt saapumasta arvostelemaan. Tällöin rotu siirretään muun kuin näyttelyn verkkosivuilla ilmoitetun ulkomuototuomarin arvosteltavaksi. Näytteilleasettaja voi peruuttaa ilmoittautumisensa, mikäli rodun arvosteleva ulkomuototuomari vaihtuu ja siitä on ilmoitettu näyttelyn verkkosivuilla ko. koiran ilmoittautumishetken jälkeen. Ulkomuototuomarimuutoksesta on ilmoitettava näytteilleasettajille niin hyvissä ajoin, että heillä on mahdollisuus peruuttaa ilmoittautumisensa.

Näytteilleasettajan tulee tehdä peruutusilmoitus näyttelytoimikunnan ilmoittamalla tavalla joko sähköisesti tai postitse ennen näyttelyä. Postitse tehtyjen peruutusilmoitusten tulee olla postileimattu ennen näyttelyä.

Jos tuomarimuutos joudutaan pakottavista syistä tekemään viikon sisällä ennen näyttelyä, näyttelytoimikunta ei ole velvollinen ilmoittamaan siitä näytteilleasettajille etukäteen. Näyttelytoimikunnan tulee kuitenkin mahdollisuuksien mukaan tiedottaa viime hetken tuomarimuutoksista. Tässä tapauksessa näytteilleasettaja voi tehdä peruutusilmoituksen kehään tai näyttelyn toimistoon ennen ko. rodun alkuperäistä arvioitua arvosteluaikaa.

Jos rotu siirretään ulkomuototuomarille, joka on ilmoitettu ko. rodulle varalla olevaksi ulkomuototuomariksi näyttelyn verkkosivuilla ko. koiran ilmoittautumishetkellä, ei ilmoittautumismaksua palauteta. Mikäli rodulle on ilmoitettu useampi kuin yksi varalla oleva tuomari, peruutustapauksissa ilmoittautumismaksu tulee palauttaa.

Rotua ei saa siirtää pois ulkomuototuomarilta, jotta sen rodun tilalle voitaisiin siirtää jokin muu rotu.

10. Koirien arvostelu

Arvostelun aikana arvostelukehässä saavat olla arvosteltavien koirien ja niiden esittäjien lisäksi ainoastaan arvosteleva ulkomuototuomari, mahdolliset harjoitusarvostelijat, tarvittavat kehätoimitsijat sekä näyttelyn sujumisen edellyttämät näyttelytoimikunnan edustajat.

Koiran arvostelu alkaa, kun luokka, johon koira on ilmoitettu, kutsutaan kehään. Arvostelusta myöhästynyt koira voi saada ainoastaan laatuarvostelun. Koira katsotaan myöhästyneeksi, kun kyseisen luokan kilpailuarvostelu on alkanut.

Koirien purennan ja kivesten tarkastamisen sekä mahdollisen mittauksen suorittaa arvosteleva ulkomuototuomari.

Pienikokoiset rodut arvostellaan pöydällä. Lisäksi suositellaan, että raskarakenteisille ja matalille roduille, esim. basset hound, englanninbulldoggi, staffordshirenbulldoggi, käytetään rampeja.

Saksanpaimenkoirat voidaan arvostella ns. sovelletulla saksalaisella arvostelujärjestelmällä, mikäli arvosteleva ulkomuototuomari ja näyttelyn järjestäjä ovat siitä etukäteen keskenään sopineet. Tällöin laatumininta osoitetaan vasta sitten, kun koko luokka on arvosteltu.

Kotimaisissa roduissa arvostelu annetaan myös suullisesti. Mikäli tuomarilla on arvosteltavana rotuja, joissa annetaan suullinen arvostelu, ei hänen koiramääränsä saa ylittää 80 koiraa.

Kasvattaja- tai jälkeläisryhmän näytteilleasettajan tulee sopia koirien osallistumisesta ryhmään koirien näytteilleasettajien kanssa etukäteen.

Näyttelytoimikunnan edustaja voi antaa luvan jättää koira esittämättä (esimerkiksi ryhmäkilpailuissa). Kennelliiton hallitus voi poistaa ilman lupaa jatkokilpailuista pois jääneen koiran siinä näyttelyssä saavuttamat tulokset.

11. Arvosteluperusteet

11.1 Siirto rodusta tai rotumuunnoksesta toiseen

Siirrot rodusta tai rotumuunnoksesta toiseen tapahtuvat liitteen 3 mukaisesti. Tarkastuksen suorittaa rodulle pätevyity ulkomuototuomari ennen kyseisten rotujen arvostelun aloittamista. Mikäli ulkomuototuomari toteaa mittauksen tai arvioinnin tuloksena koiran kuuluvan toiseen rotuun tai rotumuunnokseen, on täytettävä virallinen ”Siirto rodusta toiseen” -lomake. Yksi lomakkeen jäljennös annetaan näyttelleasettajalle ja muut liitetään näyttelyarvostelulomakkeeseen, tai mikäli näyttelyssä on käytössä sähköiset arvostelulomakkeet, toimitetaan muut lomakkeen jäljennökset näyttelyn toimistoon.

Koira on arvosteltava heti kyseisessä näyttelyssä siinä rodussa tai rotumuunnoksessa, johon se siirrettiin, eikä se myöhemminkään saa jatkaa kilpailemista aiemmassa rodussaan tai rotumuunnoksessa. Rodusta tai rotumuunnoksesta toiseen tapahtuneen siirron jälkeen kaikki koiran aikaisemmat näyttelytulokset mitätöidään.

Kennelliitto tekee muutokset koirarekisteriin ja lähettää uuden rekisteritodistuksen suomalaiselle näyttelleasettajalle. Uudesta rekisteritodistuksesta peritään vain toimituskulut. Ulkomaisen näyttelleasettajan kotimaan kennelliitolle lähetetään tiedot koiran siirrosta rodusta tai rotumuunnoksesta toiseen.

Kennelliiton toimisto voi myös tehdä siirron kahden rodulle pätevöidyn kotimaisen ulkomuototuomarin ”Siirto rodusta toiseen” -lomakkeella antaman lausunnon perusteella. Siirto voidaan tehdä vain kerran. Kennelliitto voi kuitenkin omistajan kirjallisen anomuksen perusteella oikaista tehdyn rotumuunnoksesta toiseen siirron rodun rotujärjestön antaman lausunnon perusteella. Anomuksen liitteenä tulee olla myös kahden rodulle pätevöidyn kotimaisen ulkomuototuomarin antama yhteinen lausunto.

11.2 Kivesvikaisuus ja sen toteaminen

Ulkomuototuomari tarkastaa arvostelun aikana kaikkien uroskoirien kivekset.

Myös pentuluokassa (7 kk – alle 9 kk, erikoisnäyttelyissä myös 5 kk – alle 7 kk) kilpailevalla uroksella on oltava normaalit kivekset.

Mikäli arvosteleva tuomari toteaa, että koiralla ei ole normaalit kivekset, sille annetaan laatumaininta hylätty ja kirjallinen arvostelu, jossa mainitaan hylkäyksen syy. Jos kyse on pentuluokan koirasta, sille annetaan kirjallinen arvostelu, mutta sitä ei sijoiteta.

11.3 Sekarotuisuus ja sen toteaminen

Mikäli arvosteleva ulkomuototuomari epäilee koiran olevan sekarotuinen, lausunto kirjataan arvostelulomakkeeseen. Hän ja toinen ko. rodulle pätevyity ulkomuototuomari vahvistavat lausunnon allekirjoituksellaan tai mikäli näyttelyssä on käytössä sähköiset arvostelulomakkeet, allekirjoitusten sijasta sähköiseen arvostelulomakkeeseen kirjataan lausunnon ja vahvistuksen tehneiden tuomareiden nimet.

Kennelliiton hallitus voi poistaa ko. koiran Kennelliiton koirarekisteristä saatuaan tiedon asiasta sekä hankittuaan tarpeelliseksi katsomansa selvityksen koiran sekarotuisuudesta.

11.4 Viaksi katsottavan tai muun ominaisuuden korjaaminen tai muuttaminen

Mikäli ulkomuototuomari toteaa tai epäilee koiraa arvostellessaan, että koiralle on tehty jokin sääntöjen vastainen toimenpide pyrkimyksenä korjata rotumääritelmässä mainittua vikaa tai muuta viaksi katsottavaa ominaisuutta, hän voi käynnistää toimenpiteet asian tutkimiseksi.

Näyttelysäännön vastaisia käsittelyjä koskevista epäilyistä on tehtävä ko. ulkomuototuomarin allekirjoituksella varustettu merkintä arvostelulomakkeeseen, tai mikäli näyttelyssä on käytössä sähköiset

saaneelle koiralle. Näyttelypaikalla ei voi kieltäytyä vastaanottamasta ko. palkintoja, vaikka koira olisikin Nordic-muotovalio.

12.4 Kansainvälinen sertifikaatti eli CACIB

Kansainvälisessä näyttelyssä ulkomuototuomari voi niin harkitessaan esittää CACIBia parhaaksi katsomalleen siihen oikeutetulle urokselle ja nartulle, mikäli pitää niitä kansainvälisen muotovalion arvoisina. Toiseksi parhaaksi katsomalleen urokselle ja nartulle ulkomuototuomari voi niin harkitessaan esittää vara-CACIBia. Suomalaisille roduille CACIB ja vara-CACIB on kuitenkin jaettava parhaille sertifikaatin arvoisella (SA) palkituille uroksille ja nartuille, jotka ovat oikeutettuja kilpailemaan CACIBista ja vara-CACIBista.

Mikäli CACIBin saanut koira on jo kansainvälinen muotovalio tai se ei muutoin täytä FCI:n kulloinkin asettamia edellytyksiä CACIBin saamiselle, FCI vahvistaa tuomarin esittämän CACIBin vara-CACIBin saaneelle koiralle, jos se täyttää ko. edellytykset. Näyttelypaikalla ei voi kieltäytyä vastaanottamasta ko. palkintoja, vaikka koira olisikin kansainvälinen muotovalio.

FCI määrää kulloinkin rodut ja rotumuunnokset, jotka voivat kilpailla CACIBista (Liite 1). Kennelliitto anoo CACIBit FCI:ltä kolmen kuukauden sisällä näyttelyn päättymisestä.

Mikäli FCI tekee muutoksia CACIB-sääntöihin, toimitaan ko. säännön mukaisesti.

12.4.1 Kansainvälinen Juniori- ja Veteraani CACIB (Hall. 5.4.2023)

Kansainvälisessä näyttelyssä tuomari voi niin harkitessaan esittää Juniori CACIBia junioriluokan kilpailuluokassa parhaalle sertifikaatin arvoisella (SA) palkitulle koiralle. Juniori vara-CACIBia ei jaeta.

Kansainvälisessä näyttelyssä tuomari voi niin harkitessaan esittää Veteraani CACIBia veteraaniluokan kilpailuluokassa parhaalle sertifikaatin arvoisella (SA) palkitulle koiralle. Veteraani vara-CACIBia ei jaeta.

FCI määrää kulloinkin rodut ja rotumuunnokset, jotka voivat kilpailla CACIBista (Liite 1). Kennelliitto anoo CACIBit FCI:ltä kolmen kuukauden sisällä näyttelyn päättymisestä.

Mikäli FCI tekee muutoksia CACIB-sääntöihin, toimitaan ko. säännön mukaisesti.

12.5 Kilpailuluokan järjestyksen vaihtaminen PU-/PN-luokassa

Mikäli koiran arvostelun perusteet ovat muuttuneet, ulkomuototuomari voi vaihtaa koirien kilpailuluokan järjestystä PU-/PN-luokassa. Tällöin muutos on perusteltava näytteilleasettajille ja syy on kirjattava muutosta koskevien koirien arvosteluihin.

13. Palkintoa osoittavat värit

Näyttelytoimikunnan on jaettava näyttelysääntöjen virallisia värejä vastaava ruusuke seuraavista saavutuksista ja palkintosijoista:

sertifikaatti	sinivalkoinen
varasertifikaatti	vaaleansininen
CACIB	valkoinen
vara-CACIB	oranssi
Nord-sertifikaatti	musta-kulta
Nord-varasertifikaatti	valko-hopea
juniorisertifikaatti	vaaleankeltainen

veteraanisertifikaatti	vaaleanvihreä
ROP	punakeltainen
VSP	valkovichreä
kunniapalkinto	lila
Suomen muotovalio	punavihreä

Näyttelytoimikunnan on jaettava esinepalkinto seuraavista saavutuksista ja palkintosijoista:

sertifikaatti
 Nord-sertifikaatti
 CACIB
 rotunsa paras (ROP)
 vastakkaisen sukupuolen paras (VSP)
 rotunsa paras (ROP) ja vastakkaisen sukupuolen paras (VSP) pentu
 rotunsa paras (ROP) ja vastakkaisen sukupuolen paras (VSP) veteraani
 rotunsa paras (ROP) kasvattaja
 ryhmäkilpailuissa sijoittuneet (ryhmät 1–10, KASV 1–4, VET 1–4)
 näyttelyn paras -kilpailussa sijoittuneet (BIS 1-4)

Näyttelytoimikunta voi halutessaan jakaa muistakin sijoituksista ja saavutuksista esinepalkintoja ja ruusukkeita.

Näyttelysäännön mukainen palkintoruusuke tai ruokapalkinto ainoana vaihtoehtona ei ole tässä tarkoitettu esinepalkinto.

Kansainvälisissä näyttelyissä CACIBista ja vara-CACIBista annetaan näytteilleasettajalle arvostelleen ulkomuototuomarin allekirjoituksella vahvistettu edellä mainittua palkintoa osoittava Kennelliiton hyväksymä vahvistuskortti. Näyttelytoimikunta voi halutessaan jakaa muistakin sijoituksista ja saavutuksista ulkomuototuomarin allekirjoituksella vahvistetun edellä mainittua palkintoa osoittavan vahvistuskortin.

14. Arvostelun muuttaminen

Ks. Koiranäyttelysäännöt kohta 14.

15. Muut ohjeet

Ks. Koiranäyttelysäännöt kohta 15.

16. Valitukset

Kennelliiton voimassa olevan muutoksenhakua koskevan ohjeen mukaan valitusmaksun maksamisvelvollisuus ei koske ao. näyttelyssä arvostelemaa tuomaria, toimikuntaa eikä toimikunnan edustajaa.

Näyttelyiden järjestämisohteet

1. Järjestämisoikeus

Näyttelyitä saavat järjestää

- Kennelliitto
- Kennelpiirit
  - o järjestävät kansainvälisiä, pohjoismaisia (Nord), kaikkien rotujen- ja ryhmänäyttelyitä kiintiöidensä puitteissa
- Kennelliiton jäsenyhdistykset, jotka näyttelyä hakiessaan ovat olleet vähintään yhden vuoden kennelpiirin jäsenenä
  - o järjestävät ryhmänäyttelyitä kennelpiirin kiintiön puitteissa joko yksin tai yhdessä kennelpiirinsä muiden jäsenyhdistysten tai kennelpiirin kanssa
  - o järjestävät kansainvälisiä, pohjoismaisia (Nord) ja kaikkien rotujen näyttelyitä kennelpiirin kiintiön puitteissa yhdessä kennelpiirinsä muiden jäsenyhdistysten tai kennelpiirin kanssa
- rotujärjestöt ja rotuyhdistykset
  - o järjestävät erikoisnäyttelyitä ja
  - o voivat olla mukana järjestämässä muita näyttelyitä, yhteistyössä esim. kennelpiirin kanssa.

Näyttelyissä voidaan poiketa kennelpiirien rajoista näyttelypaikan osalta, mikäli kennelpiirit siitä keskenään sopivat. Näyttelymaksuosuus maksetaan kuitenkin aina sille kennelpiirille, jonka kiintiöstä näyttely myönnetään.

2. Näyttelylajit

2.1 Kansainväliset näyttelyt

FCI myöntää Kennelliitolle kansainvälisten näyttelyiden järjestämisoikeudet. Kennelliitto jakaa kansainväliset näyttelyt kennelpiireille niiden kiintiöiden puitteissa.

Kansainvälisten näyttelyiden järjestäjinä on oltava ainakin metsästys-, palvelus- ja ns. seurakoiria harrastavia kennelpiirin jäsenyhdistyksiä ja/tai kennelpiiri. Mukana voi olla myös rotujärjestöjä. Kansainvälisissä näyttelyissä on oltava mahdollisuus esittää kaikkia joko FCI:n, Pohjoismaisen Kennelunionin tai Suomen Kennelliiton hyväksymiä rotuja. Ne rotut, joita FCI ei ole vielä hyväksynyt, eivät kuitenkaan voi osallistua ryhmäkilpailuihin.

2.2 Pohjoismaiset näyttelyt

Jokaisella Pohjoismaalla on oikeus järjestää viisi (5) pohjoismaista sertifikaattinäyttelyä (Nord-näyttelyä) vuosittain. Jokaisen maan tulee kuitenkin järjestää vähintään yksi Nord-näyttely vuodessa. Lisäksi jokaisella maalla on oikeus järjestää yksi näyttely kutakin 5000 rekisteröityä koira kohti. Rekisteröintien lukumäärä näyttelyn anomista edeltävänä vuonna huomioidaan.

Pohjoismaisia, ns. Nord-näyttelyitä koskevat soveltuvin osin kaikki kansainvälisiin näyttelyihin liittyvät ohjeet ja määräykset.

FCI:n kansainvälinen näyttely ei voi olla Nord-näyttely. Pohjoismaiden voittaja -näyttelyn tulee olla Nord-näyttely.

2.3 Kaikkien rotujen näyttelyt

Kennelliitto päättää kaikkien rotujen näyttelyiden määrän ja myöntää kennelpiireille näyttelykiintiön. Järjestäjinä on oltava kennelpiirien jäsenyhdistyksiä useasta roturyhmästä ja/tai kennelpiiri. Mukana voi olla myös rotujärjestöjä. Kaikkien rotujen näyttelyissä on oltava mahdollisuus esittää kaikkia joko FCI:n, Pohjoismaisen Kennelunionin tai Suomen Kennelliiton hyväksymiä rotuja.

2.4 Ryhmänäyttelyt

Kennelliitto päättää ryhmänäyttelyiden määrän ja myöntää kennelpiireille näyttelykiintiön. Kennelpiirin on huolehdittava siitä, että ryhmänäyttelyiden ryhmäjako ja järjestävät yhdistykset kattavat mahdollisimman tasapuolisesti ja laajasti alueen koirapopulaation ja eri harrastusryhmät.

Kennelpiirin jäsenyhdistykset voivat järjestää ryhmänäyttelyitä niin, että mukana on 1–4 FCI:n roturyhmää. Ns. ryhmä osa 5 (ryhmät 5.2 ja 5.3) voidaan liittää ryhmään 6 niin, että se on yksi kokonainen ryhmä Osa 5 & 6. Ryhmää osa 5 ei voi liittää muihin ryhmiin.

Kaksi ryhmänäyttelyä voidaan kennelpiirin anomuksesta yhdistää ja järjestää kaikkien rotujen näyttelyinä. Ryhmänäyttelyiden yhdistäminen on anottava samaan aikaan kuin kaikkien rotujen näyttelyt ko. vuodelle.

2.5 Erikoisnäyttelyt

Erikoisnäyttelyllä tarkoitetaan rotujärjestön tai rotuyhdistyksen erikoisnäyttelyä harrastamilleen roduille.

Rotujärjestön ja rotuyhdistyksen erikoisnäyttelyiden lukumäärä määräytyy sen mukaan, mikä oli sen lukumääräisesti suurimman rodun rekisteröintimäärä hakemisaikaa edeltävänä vuonna: yksi erikoisnäyttely kutakin alkavaa 500 rekisteröityä koira kohti. Erikoisnäyttelyihin saavat osallistua kaikki rotujärjestöön näyttelyn hakemishetkellä kuuluvat rodut tai liitteessä 4 olevan ohjeen mukaiset rodut. Kennelliitto myöntää rotujärjestöille ja rotuyhdistyksille oikeuden järjestää yhden pääerikoisnäyttelyn, joka sisältyy rekisteröintien perusteella myönnettäviin näyttelyihin. Rotujärjestön ja rotuyhdistyksen on nimettävä vuosittain pääerikoisnäyttelynsä. Erikoisnäyttely voidaan järjestää myös jonkin muun näyttelyn osana, mutta ei kuitenkaan kansainvälisen näyttelyn osana.

Erikoisnäyttelyissä voidaan järjestää jälkeläisluokka, pikkupentuluokka (5 kk – alle 7 kk) sekä valita BIS-jälkeläisluokka ja BIS-pentu. Näistä sekä mahdollista muista epävirallisista kilpailuista on oltava maininta näyttelyn tiedotteessa.

2.6 Tukiinäyttelyt

Tukiinäyttelyt ovat Kennelliiton hallituksen erikseen päättämiä vuosittaisia tai yksittäistapahtumina järjestettäviä tukinäyttelyitä ja niihin verrattavia näyttelyitä.

Tukiinäyttelyitä voidaan anoa esimerkiksi kaikkien rotujen hallinäyttelyiden mahdollistamiseksi sisänäyttelykaudella tai rotujärjestön jalostusta edistävien kansainvälisten tapahtumien järjestämiseksi. Anomuksessa tulee olla kattavat perustelut.

3. Näyttelyiden hakumenettely

3.1 Yleistä

Kennelliitto myöntää näyttelyt hakemuksen perusteella. Näyttelyä haetaan Kennelliiton tapahtumatietojärjestelmän kautta (Kennelliiton Omakoira-palvelu).

Näyttelyä tai näyttelytoimikuntaa koskevat hakemisen jälkeen tapahtuvat muutokset on ilmoitettava kennelpiirin kautta Kennelliittoon näyttelysihteereille.

Kennelliitolla on oikeus hylätä ja kennelpiirillä on oikeus olla puoltamatta sellaisen näyttelyjärjestäjän hakemusta, joka ei aiemmin ole kyennyt järjestämään näyttelyä koiranäyttelysääntöjen, niitä täydentävien ohjeiden ja näyttelyiden järjestämisohjeiden vaatimalla tavalla.

Myöhästynyttä hakemusta ei käsitellä.

3.2 Kansainväliset, Nord- ja kaikkien rotujen näyttelyt

Hakemus on tehtävä sähköisesti Kennelliiton Omakoira -palvelussa kaksi (2) vuotta ennen näyttelyn järjestämivuotta. Sähköisen hakemuksen on oltava kennelpiirissä marraskuun loppuun mennessä ja kennelpiiri toimittaa hakemukset Kennelliittoon joulukuun loppuun mennessä.

Kennelpiirin on tarkastettava, että

- hakijoina olevat jäsenyhdistykset ovat oikeutettuja järjestämään näyttelyä ja
- näyttelysihteeri on pätevä kehätoimitsija tai ulkomuototuomari.

3.3 Ryhmänäyttelyt

Hakemus on tehtävä sähköisesti Kennelliiton Omakoira-palvelussa siihen kennelpiiriin, jonka alueella näyttely järjestetään, viisitoista (15) kuukautta ennen näyttelyn järjestämivuotta eli syyskuun loppuun mennessä. Kennelpiiri toimittaa hakemukset lausunnolla varustettuna Kennelliittoon lokakuun loppuun mennessä.

Kennelpiiri tarkastaa hakemusta käsiteltäessä samat seikat kuin kohdassa 3.2.

3.4 Erikoisnäyttelyt

Erikoisnäyttelyt haetaan Kennelliitolta, mutta hakemus tehdään ensin sähköisesti Kennelliiton Omakoira-palvelussa lausuntoa varten sille kennelpiirille, jonka alueella näyttely järjestetään. Hakemus on toimitettava kennelpiiriin viisitoista (15) kuukautta ennen näyttelyn järjestämivuotta eli syyskuun loppuun mennessä. Kennelpiiri toimittaa hakemukset lausunnolla varustettuna Kennelliittoon lokakuun loppuun mennessä. Erikoisnäyttely haetaan noudattaen em. menettelyä ja aikataulua siinäkin tapauksessa, että erikoisnäyttely järjestetään jonkin muun näyttelyn osana.

3.5 Tukinäyttelyt

Tukinäyttelyitä haetaan samoin kuin muitakin kansainvälisiä, Nord-, kaikkien rotujen, ryhmä- ja rotujärjestöjen tai rotuyhdistysten erikoisnäyttelyitä ja niihin sovelletaan samoja ohjeita ja määräyksiä.

4. Näyttelyiden ajallinen sovittaminen

Samana viikonloppuna järjestettävien, alueellisesti lähekkäisten kansainvälisten, Nord- tai kaikkien rotujen näyttelyiden näyttelytoimikuntien on huolehdittava siitä, ettei samoja rotuja arvostella molemmissa näyttelyissä samana päivänä. Kaksipäiväiset näyttelyt sopivat pääsääntöisesti ryhmäjakonsa vastakkaisiksi ja yksipäiväiset näyttelyt järjestetään eri päivinä.

Suomen Pystykorvajärjestö ry:n vuosittainen pääerikoisnäyttely järjestetään maaliskuun 3. sunnuntaina ja Suomen Ajokoirajärjestö ry:n vuosittainen pääerikoisnäyttely maaliskuun 4. sunnuntaina. Niinä vuosina, jolloin nämä sunnuntait ovat pääsiäisenä, ao. rotujärjestöt voivat halutessaan muuttaa

pääerikoisnäyttelynsä ajankohdan joksikin muuksi maaliskuun viikonlopuksi. Suomen Pystykorvajärjestö ry:n ja Suomen Ajokoirajärjestö ry:n on neuvoteltava keskenään pääerikoisnäyttelyn ajankohdasta ennen näyttelyn hakemista, mikäli siirrettävä näyttely halutaan järjestää samana päivänä jommankumman rotujärjestön pääerikoisnäyttelyn kanssa.

Kansainvälisten ja Nord-näyttelyiden maantieteellinen etäisyys samana päivänä on vähintään 300 km ryhmäjako huomioon ottaen.

Näyttelyitä ei saa olla samaan aikaan Kennelliiton järjestämän näyttelyn eikä virallisten ulkomuototuomareiden koulutusviikonloppujen kanssa.

5. Näyttelytoimikunta

5.1 Toimikunnan kokoonpano

Näyttelyn järjestämisestä ovat aina vastuussa ne yhdistykset, joiden järjestettäväksi näyttely on myönnetty. Näyttelyn käytännön järjestelyistä vastaa em. yhdistysten nimeämistä henkilöistä koostuva näyttelytoimikunta, jossa tulee näyttelyn koosta riippuen olla ainakin seuraavat jäsenet:

- puheenjohtaja,
- varapuheenjohtaja,
- sihteeri,
- rahastonhoitaja,
- järjestelypäällikkö,
- toimistopäällikkö ja
- tuomaris sihteeri.

Kansainvälisissä, Nord- ja kaikkien rotujen näyttelyissä puheenjohtajan, sihteerin ja rahastonhoitajan tehtäviä ei voi yhdistää samalle henkilölle. Lisäksi junior handler -kilpailulla on oltava vastuuhenkilö, mikäli ko. kilpailu järjestetään.

Tehtäväjaosta eri toimihenkilöiden kesken kukin näyttelytoimikunta päättää itse. Suurissa näyttelyissä on lisäksi hyvä olla useampia sihteereitä (esim. tuomaris sihteeri ja kehätoimitsijavastaava) sekä markkinoinnista ja viestinnästä vastaava henkilö.

5.2 Näyttelyn sihteeri

Näyttelyn sihteerin on oltava pätevyity kehätoimitsija tai ulkomuototuomari.

Sihteeri hoitaa mm. toimikunnan kokouskutsut ja pitää kokouspöytäkirjaa sekä huolehtii kirjeenvaihdosta. Hän koordinoi ulkomuototuomareiden ja kehätoimitsijoiden kutsumisen ja huolehtii heidän matkustus- ja majoitustarpeistaan.

Näyttelysihteerin on huolehdittava ajantasaisesta osaamisestaan, esimerkiksi osallistumalla jatkokoulutuksiin.

5.3 Näyttelyohjaaja

Jokaisessa kennelpiirissä on vähintään yksi Kennelliiton nimittämä näyttelyohjaaja, joka on kennelpiirin toimihenkilö. Jokaisen näyttelytoimikunnan on kutsuttava näyttelyohjaaja ainakin yhteen kokoukseensa. Tämä ei kuitenkaan koske Kennelliiton järjestämiä näyttelyitä eikä erikoisnäyttelyitä. Kutsu tulee toimittaa vähintään kahta viikkoa ennen kokousta.

Kansainvälisissä, Nord- ja kaikkien rotujen näyttelyissä näyttelyohjaajan on varmistettava etukäteen, että näyttelytoimikunnalla on riittävä asiantuntemus ja kokemus ryhmäkilpailujen läpiviemiseksi.

Kennelpiirin näyttelyohjaajan toimiohjeessa on tarkempi kuvaus näyttelyohjaajan roolista.

6. Näyttelypaikka

Näyttelypaikkaa valittaessa on otettava huomioon näyttelyyn odotettu koira- ja yleisömäärä sekä näyttelyn ajankohta.

Sisänäyttelykaudella (1.10.–30.4.) kaikille roduille tulee varata arvostelukehät sisätiloista. Ryhmien osa 5 & 6 sisänäyttelykausi on 1.10.–31.3. Arktiset ja pohjoismaiset pystykorvat voidaan kuitenkin arvostella ulkona, mutta näistä on ilmoitettava näyttelyn tiedotteissa (Koiramme-lehti sekä näyttelyn verkkosivusto ja aikataulukirje). Myös muiden rotujen arvostelukehät voidaan näyttelyaamuna siirtää sään salliessa ulos. Yli 20 asteen pakkasella kaikki koirat on arvosteltava sisätiloissa.

Näyttelypaikalla on oltava riittävästi sääsuojia ulkomuototuomareille ja kehätoimitsijoille sekä rauhallinen paikka mahdollista dopingnäytteiden ottoa varten.

Arvostelukehien on oltava riittävän suuret ja kehäpohjien tasaiset sekä pinnaltaan sellaiset, että koirat voidaan niissä vaivatta arvostella. Näyttelyalueella on oltava koirille riittävä määrä vesipisteitä. Lisäohjeita liitteessä 6.

Kaikissa näyttelyissä tulee olla pelastusviranomaisen hyväksymä pelastussuunnitelma, jossa tulee huomioida ensiapu ihmisille ja koirille.

Kuntakohtaiset erikoismääräykset ja luvat on selvitettävä eri viranomaisilta.

Lupia tai ilmoituksia voidaan tarvita ainakin:

- huvitilaisuuden järjestämiseen,
- äänentoistolaitteiden käyttämiseen,
- äänitteiden soittamiseen,
- tilapäisiin pysäköintijärjestelyihin,
- opasteiden ja mainosten pystytykseen ja/tai
- elintarvikkeiden myyntiin ja tarjoiluun.

7. Näyttelystä tiedottaminen

7.1 Ilmoitus Koiramme-lehdessä

Näyttelystä on julkaistava Koiramme-lehdessä Kennelliiton toimiston antamien ohjeiden mukaan laadittu ilmoitus. Näyttelyn järjestäjä laatii ilmoituksen ja Kennelliiton toimisto tarkistaa sen. Näyttelytoimikunta vastaa aiheuttamiensa virheellisten tietojen oikaisuista aiheutuneista kuluista.

7.2 Verkkosivut

Jokaisesta näyttelystä on laadittava verkkosivut, josta käy ilmi

- näyttelyn paikka, aika ja tyyppi,
- ilmoittautumismaksut ja -ajat mahdollisine porrastuksineen,
- ilmoittautumisohjeet,
- ilmoittautumismaksun suoritus tapa,

- arvostellaanko näyttelyssä myös epävirallinen pentuluokka (7 kk – alle 9 kk),
- näyttelyn yhteydessä mahdollisesti järjestettävät muut erilliskilpailut (esim. junior handler) sekä niitä koskevat maksut,
- kaikkien tuomareiden nimet arvosteltavine rotuineen,
- yhteystiedot tiedusteluja varten, tarvittaessa myös vieraskielinen neuvonta (ruotsi, englanti),
- monipäiväisissä näyttelyissä kunkin rodun arvostelupäivä,
- mahdollinen koiramäärän rajausta ja
- Kennelliiton tunnistusmerkintä-, rokotus- sekä antidopingsäännön mukaiset määräykset.

Tuomaritiedot voidaan julkistaa vasta, kun ulkomuototuomareiden arvosteluoikeudet on tarkastettu Kennelliitosta.

Näyttelyn tiedotteessa tulee olla linkki Kennelliiton verkkosivuilla olevaan viralliseen ilmoittautumislomakkeeseen.

8. Ulkomuototuomarit

8.1 Ulkomuototuomarilistan laadinta

Listan laadinta on hyvä aloittaa heti Kennelliiton hyväksytyä näyttelyä. Tuomarisihteerin on oltava riittävän kielitaitoinen, mikäli näyttelyyn kutsutaan ulkomaisia ulkomuototuomareita.

Ulkomuototuomareihin otetaan ensin yhteyttä puhelimitse tai sähköpostitse ja sen jälkeen lähetetään kirjallinen kutsu Kennelliiton lomakkeella postitse tai sähköpostilla. Kutsussa on oltava selkeästi mainittuna yhteyshenkilön nimi ja yhteystiedot sekä päivisin että iltoisin. Tässä vaiheessa on myös muistettava mainita, onko näyttely sisä- vai ulkotiloissa ja kysyttävä suostuuko ulkomuototuomari tarvittaessa arvostelemaan ryhmä- tai junior handler -kilpailun.

Ulkomaisilta ulkomuototuomareilta on syytä myös varmistaa se, millä kielellä he sanelevat arvostelut, jotta heille osataan varata kielitaitoiset kehätoimitsijat.

Ulkomuototuomareille tulee kirjeenvaihdossa tarkoin selvittää maksettavat korvaukset ja pyytää ko. korvausten hyväksynnästä tuomareilta kuittaus. Kansainvälisten näyttelyiden näyttelytoimikuntien tulee huomioida FCI:n sääntö ulkomuototuomareiden matkakuluista. Suomalaisille tuomareille maksetaan Kennelliiton matkustussäännön mukaiset korvaukset.

Kutsussa tulee mainita rodut, joita ulkomuototuomarin toivotaan arvostelemaan. Mikäli toimikunta joutuu jälkepäin tekemään muutoksia arvosteltaviin rotuihin, on siitä neuvoteltava ulkomuototuomarin kanssa. Ulkomaiselle ulkomuototuomarille toimitetaan lista hänen omien rotujensa osalta joko hänen äidinkielellään tai jollakin FCI:n virallisista kielistä.

Kaikki tuomarin kanssa käytävä yhteydenpito on mahdollista sähköisesti, kunhan edellä mainitut asiat tulevat selväksi eikä tuomari erikseen halua postitse tapahtuvaa yhteydenpitoa. Ulkomuototuomarilla ei ole oikeutta peruuttaa arvostelutehtäväänsä ilman pätevää syytä (esim. työeste, sairaus) sen jälkeen, kun hän on kirjallisesti hyväksynyt arvostelukutsun.

Ulkomuototuomari saa Suomessa arvostella saman rodun kansainvälisessä näyttelyssä vain kerran kalenterivuoden aikana, kuitenkin niin, että arvostelukertojen välillä tulee olla vähintään kuusi (6) kuukautta. Kennelliitto voi myöntää tähän poikkeuslupia.

Kotimaisten rotujen rotujärjestöt Suomen Pystykorvajärjestö ry, Suomen Ajokoirajärjestö ry ja Lappalaiskoirat ry toimittavat Kennelliitolle listat niistä ulkomaisista ulkomuototuomareista, jotka saavat arvostella ao. rotujärjestöjen harrastamia kotimaisia rotuja (suomenpystykorva, karjalankarhukoira, suomenajokoiro, suomenlapinkoiro ja lapinporokoiro). Näyttelyiden järjestäjien on noudatettava näitä listoja.

Pohjoismaisten ulkomuototuomareiden arvostelu oikeudet näyttelytoimikunta tarkastaa FCI:n tuomariluettelosta, johon löytyy linkki Kennelliiton verkkosivuilta. Pohjoismaiden ulkopuolelta tulevien ulkomuototuomareiden arvostelu oikeudet tarkastetaan Kennelliiton toimistossa. Toimikunnan on toimitettava ulkomuototuomarilista Kennelliitolle ehdottomasti annettuun määräpäivään mennessä.

Kansainvälisten, Nord-, kaikkien rotujen ja ryhmänäyttelyiden ulkomuototuomareista on vähintään 50 % oltava pohjoismaisia, joista vähintään puolet tulee olla kotimaisia. Nord-näyttelyssä pohjoismaisten tuomareiden tulee olla vähintään kolmesta eri Pohjoismaasta.

8.2 Ulkomuototuomarin oikeudet arvostella ryhmäkilpailuja

Kansainvälisissä näyttelyissä ryhmiä 1–10 arvostelevalla ulkomuototuomarilla on oltava arvostelu oikeudet kaikkiin ko. ryhmän Suomessa esiintyviin rotuihin.

Nord-, kaikkien rotujen- sekä ryhmänäyttelyissä ryhmiä 1–10 arvostelevalla ulkomuototuomarilla on oltava Kennelliiton vahvistama ryhmätuomarioikeus.

Kansainvälisissä, Nord- ja kaikkien rotujen näyttelyissä näyttelyn parhaan koiran valinnan saa tehdä kokenut tuomari, jolla on arvostelu oikeudet useille roduille useista FCI:n roturyhmistä ja lisäksi vähintään kahden kokonaisen roturyhmän arvostelu oikeudet.

Ryhmänäyttelyissä ja muissa näyttelyn paras -kilpailuissa voidaan ulkomuototuomariksi valita henkilö, jolla on arvostelu oikeudet useille ko. näyttelypäivänä arvostelluille roduille useista FCI:n ryhmistä.

Englannin Kennel Clubin ulkomuototuomarit voivat kansainvälisissä Nord- ja kaikkien rotujen näyttelyissä arvostella FCI:n ryhmiä 1–10, mikäli heillä on arvostelu oikeudet CC-tasolla suurimpaan osaan kyseisen ryhmän roduista.

8.3 Yhteydenpito ulkomuototuomareihin

Ulkomuototuomareille lähetetään mahdollisimman varhain tiedustelu heidän matkasuunnitelmistaan. Ulkomaisten tuomareiden kanssa tulee päästä yhteisymmärrykseen sopivista lennoista. Lennot eivät saa muodostua liian kalliiksi eikä tuomarilla tule olla kohtuuttomia odotusaikoja lentojen vaihdoissa. Ilmoittautumisajan päätyttyä ulkomuototuomarille ilmoitetaan välittömästi hänen arvosteltavakseen ilmoitettujen koirien määrät roduittain. Samalla selvitetään matka-, majoitus- ja ruokailujärjestelyt näyttelyn aikana. Lisäksi ulkomuototuomarille on ilmoitettava, mihin hän voi ottaa yhteyttä vielä näyttelyä edeltävänä päivänä tai näyttelyn aikana. Näyttelyn aikataulun valmistuttua se on lähetettävä tuomarille, aikataulussa on myös mainittava ryhmäkilpailutuomarit.

Henkilön, joka vastaa ulkomuototuomariyhteyksistä tulee olla riittävän kielitaitoinen ja mielellään pätevyity kehätoimitsija. Samat vaatimukset koskevat henkilöä, joka huolehtii tuomareista näyttelyn aikana (tuomareiden saapumisesta heidän lähtöönsä).

8.4 Ulkomaisten ulkomuototuomareiden ohjeistus

Ulkomaisille ulkomuototuomareille lähetetään hyvissä ajoin ennen näyttelyä arvosteluohjeet sekä ohjeet koskien koirien arvostelussa huomioitavia terveystarkkohtia (Rotukohtaiset ohjeet, myöhemmin RKO).

Ulkomuototuomarin arvostellessa ensimmäistä kertaa Suomessa, näyttelytoimikunnan on järjestettävä hänelle ohjeistustilaisuus ennen näyttelyä. Lisäksi näyttelytoimikunnan on järjestettävä RKO-rotuja arvosteleville tuomareille ohjeistustilaisuus. Tilaisuus on pakollinen tuomareille, jotka eivät aiemmin ole osallistuneet vastaavaan tilaisuuteen jossakin Pohjoismaassa. Molemmissa tilaisuuksissa paikalla on oltava myös kotimainen kielitaitoinen ulkomuototuomari tai näyttelyohjaaja. Tilaisuudesta neuvotellaan tarvittaessa etukäteen näyttelyohjaajan kanssa.

Tilaisuudessa käsitellään ainakin seuraavat asiat:

- eri laatuarvostelujen erot sekä hylätyn ja EVA:n ero,
- tuomarin velvollisuus tarkastaa koirien kivekset,
- ulkomuototuomarin ja kehätoimitsijoiden välinen työnjako,
- ryhmäkilpailujen kulku,
- harjoitusarvostelukäytäntö,
- RKO-raporttien teko ko. rodulle sekä tarvittaessa mahdollisuus raportin tekoon mille tahansa muullekin rodulle ja
- koirien käyttäytymisen raportointi.

Näyttelyssä tulee olla saatavilla FCI:n viralliset rotumääritelmät. Näyttelyn järjestäjän on toimitettava ulkomuototuomarille, joka tulee muusta kuin FCI-maasta, linkki hänen arvosteltavikseen merkittyjen rotujen rotumääritelmiin FCI:n verkkosivuilla.

8.5 Harjoitusarvostelijat

Ulkomuototuomarit suorittavat näyttelyissä harjoitusarvosteluja pätevytykseen arvostelevaan uusia rotuja. Kehässä saa samanaikaisesti olla enintään kaksi harjoitusarvostelijaa, ellei Kennelliitto ole antanut erivapautta useammalle.

Harjoitusarvostelijan on pyydettävä lupa harjoitusarvosteluun näyttelytoimikunnalta sekä ao. ulkomuototuomarilta viimeistään viikon sisällä ilmoittautumisajan päättymisestä. Näyttelytoimikunta ja ao. ulkomuototuomari voivat kuitenkin suostua lähempänä näyttelyajankohtaakin esitettyyn pyyntöön. Arvostelevalla ulkomuototuomarilla on aina oikeus kieltäytyä ottamasta harjoitusarvostelijaa.

Kotimaisilta ulkomuototuomareilta harjoitusarvostelija tiedustelee suostumusta itse, näyttelytoimikunta tiedustelee asiaa ulkomaisilta ulkomuototuomareilta. Harjoitusarvostelijan voi ottaa kehäänsä ulkomuototuomari, jonka päteväisyydestä on kulunut vähintään kaksi vuotta ja joka on arvostellut ko. rotua vähintään viisi kertaa.

Viimeistään rodun arvostelun alkaessa on näytteilleasettajille selkeästi ilmoitettava, että kehässä toimii harjoitusarvostelija. Harjoittelijalle on varattava nimilappu, jossa lukee "harjoitusarvostelija".

Harjoitusarvostelijalle lähetetään hyvissä ajoin ennen näyttelyä samanlainen aikataulukirje kuin näytteilleasettajille. Harjoitusarvostelijaa koskee Kennelliiton jääviyssääntö, jossa määritellään rajoitukset mm. koiran esittämisestä.

9. Ilmoittautumisten käsittely, aikataulu ja näyttelyluettelo

9.1 Ilmoittautumisten vastaanotto

Ilmoittautumisista hyväksytään vain ne, jotka ovat tulleet määräaikana ja joiden osalta ilmoittautumismaksun maksaminen on varmistettu. Myöhästyneet ilmoittautumiset palautetaan välittömästi.

Näytteilleasettaja vastaa aina viime kädessä ilmoittautumistietojen oikeellisuudesta. Näyttelyjärjestäjä tarkistaa, että koira on ilmoitettu sen iän mukaiseen luokkaan.

Kasvattajaluokan voi ilmoittaa vain kasvattaja itse. Kasvattajalle toimitetaan tieto kasvattajaluokkaan ilmoitettujen koirien lukumäärästä.

Näyttelyyn ilmoitetuista koirista ei saa antaa tietoja kenellekään ennen näyttelyä.

Ilmoittautumisten vastaanottajan ja näyttelyn rahastonhoitajan on keskenään sovittava maksutarkastusten ja -palautusten suorittamisesta.

Kirjanpidon ja tilitysten helpottamiseksi on syytä avata näyttelylle oma pankkitili, jonka kautta hoidetaan kaikki näyttelyn maksuliikenne. Käytettävä pankkitili tulee olla kennelpiirin, näyttelytoimikunnan tai jonkin järjestävän yhdistyksen nimissä. Näyttelyn maksuliikenteeseen käytettävä tili ei saa olla yksityishenkilön tili.

9.2 Ulkomuototuomarikohtainen koiramäärä

Näyttelyjärjestäjä ja ulkomuototuomari sopivat keskenään ennen näyttelyä ulkomuototuomarin arvosteltavaksi tulevien koirien lukumäärästä: suositeltava koiramäärä on 80 ja suurin mahdollinen 100. Koiramäärän ylittäessä 80 tulee näyttelytoimikunnan olla yhteydessä tuomariin. Koiramäärän ylittäessä 90, tulee lupa pyytää lisäksi Kennelliitolta. Ulkomuototuomarilla on oikeus kieltäytyä arvostelemasta suurempaa koiramäärää, kuin minkä hän on etukäteen näyttelyn järjestäjän kanssa sopinut. Jos ulkomuototuomarille ilmoitetaan enemmän koiria, kuin mitä hän on ilmoittanut etukäteen enintään arvostelewansa, siirretään ylimääräiset koirat muille ulkomuototuomareille. Siirrettävistä roduista on sovittava asianosaisten ulkomuototuomareiden kanssa.

Ulkomuototuomari voi kuitenkin suostua arvostelemaan kaikki hänelle ilmoitetut enintään 100 koira, mikäli hän katsoo selviytyvänsä siitä normaaliajassa ja arvostelun kärsimättä. Tällöin lupa on neuvoteltava Kennelliiton kanssa. Yhden tai kahden rodun erikoisnäyttelyissä voidaan tuomarikohtainen enimmäiskoiramäärä ylittää. Asiasta on sovittava Kennelliiton kanssa.

Jos ulkomuototuomarille on ilmoitettu vähemmän kuin 30 koira, näyttelytoimikunnalla on oikeus peruuttaa kutsu, kuitenkin niin, että tuomarille mahdollisesti aiheutuneet kulut korvataan.

Mikäli samassa kehässä on useampi ulkomuototuomari, ei kehän kokonaiskoiramäärä saa ylittää 100 koira.

9.3 Aikataulun laadinta

Arvostelun kehissä tulee pääsääntöisesti alkaa klo 10.00. Aikataulukirjeessä tulee muistuttaa siitä, että keskimäärin tuomarit arvostelewat 15–20 koira tunnissa, mutta jotkut saattavat arvostella yli 20 koira tunnissa.

Mikäli aikataulussa mainitaan yksittäisten rotujen/luokkien alkamisaikoja, arvostelua ei saa aloittaa ennen aikatauluun merkittyä kellonaikaa. Näyttelyyn osallistujalla on vastuu saapua ajoissa näyttelypaikalle. Arvostelusta myöhästynyt koira voi saada ainoastaan laatuarvostelun.

9.4 Tiedote näytteilleasettajille

Kaikille näytteilleasettajille on hyvissä ajoin ennen näyttelyä toimitettava tiedote sähköisessä muodossa tai postitse.

Tiedotteessa tulee olla

- koiran kilpailunumero,

- näyttelypaikan lähiosoite sekä kartta ja/tai ajo-ohjeet näyttelypaikalle,
- rokotustodistusten tarkastuksen alkamisajankohta,
- arvosteluaiakataulu sekä tieto, mihin mennessä on saavuttava näyttelypaikalle,
- tieto mahdollisista ulkomuototuomarimuutoksista sekä toimintaohjeet, mikäli näytteilleasettaja haluaa peruuttaa koiran ilmoittautumisen,
- muistutus rokotusmääräyksistä ja tunnistusmerkinnästä sekä antidopingvalvonnasta,
- yhteystiedot näyttelypaikalle näyttelypäivänä,
- mielellään näyttelyalueen kartta, johon on merkitty kehien sijoittelu,
- selvitys näyttelyalueen palveluista,
- pääsylippujen ja luettelon hinnat sekä parkkimaksut ja
- rodusta toiseen siirrettävien rotujen mittausaika ja -paikka.

9.5 Näyttelyluettelo

Jokaisesta näyttelystä on oltava luettelo (paperi- ja/tai sähköinen luettelo), joka sisältää ainakin seuraavat tiedot:

- näyttelyn aika ja paikka,
- näyttelylaji,
- rodut / roturyhmät,
- näyttelytoimikunnan jäsenet,
- järjestävät yhdistykset,
- näyttelyohjaaja,
- ohjelma,
- arvosteluaiakataulu ja
- tiedot kaikista näyttelyyn ilmoitetuista koirista.

Rodut on lueteltava roturyhmäjärjestyksessä noudattaen FCI:n ryhmäjakoja. Useampi päiväisissä näyttelyissä kunkin päivän rodut ilmoitetaan roturyhmittäin ryhmien numerojärjestystä noudattaen (esim. lauantaina ryhmät 1, 2, 4, 7 ja 10 ja sunnuntaina ryhmät 3, 5, 6, 8 ja 9). Kansainvälisissä näyttelyissä rodut, joita FCI ei ole hyväksynyt, sijoitetaan erilliseen osioon, jonka otsikkona on "Ei FCI:n hyväksymät rodut". Nämä rodut eivät osallistu ryhmäkilpailuihin.

Kansainvälisten näyttelyiden näyttelyluettelossa on ilmoitettava rodun suomenkielisen nimen lisäksi rodun nimi jollain FCI:n virallisista kielistä (englanti, espanja, ranska, saksa) sekä rodun alkuperäinen virallinen nimi. Nord-näyttelyn luettelo tulee merkitä selvästi PKU:n logolla ja ilmauksella "Pohjoismainen Kennelunioni".

Jokaisesta koirasta on ilmoitettava täydellinen virallinen nimi, viralliset tittelit, rekisterinumero, syntymäaika, isän ja emän nimet, kasvattajan nimi ja kotipaikka sekä omistajan nimi.

Kansainvälisissä, Nord- ja kaikkien rotujen näyttelyissä näyttelyluetteloon merkitään koiran kansalliset käyttö- ja muotovalionarvot ja kansalliset voittajatittelit, kansainväliset valionarvot, useamman maan yhdessä sopimilla säännöillä myönnettävät voittajatittelit (esim. Pohjoismaiden ja Baltian voittajatittelit sekä valionarvot) sekä FCI:n arvonnäyttelyiden voittajatittelit (Maailman ja maanosanäyttelyt). Muissa näyttelyissä näyttelyn järjestäjä päättää, mitkä muut tittelit julkaistaan.

Koirien numerointi alkaa ykkösestä ja jatkuu keskeytyksettä. Kasvattaja- ja erikoisnäyttelyiden jälkeläisluokkiin osallistuville ryhmille kannattaa käyttää täysin erillistä numerointia.

Junior handler -kilpailuun osallistujien nimet luetellaan näyttelyluettelon lopussa.

Rodun arvosteluaikaa ei muuteta siitä syystä, että rodun arvostelu ajoittuu yhtäaikaan junior handler -kilpailun kanssa.

Arvosteluaikataulussa tulisi olla myös harjoitusarvostelijoiden nimet ja ne rodut, joita he harjoittelevat. Ohjelmasta on käytävä ilmi ryhmäkilpailujen arvioitu alkamisajankohta sekä ryhmätuomarit. Junior handler -loppukilpailu sijoitetaan näyttelyn aikatauluun ennen ryhmäkilpailuja.

Rotujärjestöjen tai Kennelliiton jäsenyhdistysten samassa paikassa yhdessä järjestämällä näyttelyillä voi olla yhteinen luettelo.

Näyttelyluettelon saa julkistaa vasta näyttelypäivän aamuna, monipäiväisissä näyttelyissä ensimmäisen näyttelypäivän aamuna.

10. Kehätoimitsijat

Jokaisessa kehässä on oltava vähintään yksi kehätoimitsija, jolla on voimassa oleva kehätoimitsijakortti. Kehässä voi tarpeen mukaan olla useampiakin päteviä kehätoimitsijoita tai Kennelliiton hyväksymän kehätoimitsijakurssin hyväksyttävästi suorittaneita harjoittelijoita. Kennelliiton pätevimä ulkomuototuomari voi toimia kehätoimitsijana.

Kehätoimitsijat kutsutaan hyvissä ajoin Kennelliiton lomakkeella tai sähköisesti. On otettava huomioon, että pätevyitys kehätoimitsija ei välttämättä ole se, joka kirjoittaa arvostelut, joten on muistettava varmistaa, että jokaisessa kehässä on vähintään yksi kirjoittamaan suostuva ja kykenevä toimitsija. Kehässä arvosteleva ulkomuototuomari ei saa kirjoittaa arvosteluja itse.

Kehätoimitsijoille toimitetaan hyvissä ajoin ennen näyttelyä samanlainen aikataulukirje kuin näytteilleasettajille ja siihen voidaan liittää matkalaskulomake. Samassa yhteydessä heille ilmoitetaan myös, missä kehässä (tuomari, rodut ja koiramäärät) he työskentelevät sekä tiedot mahdollisesta majoituksesta ja ruokailuista.

Kehätoimitsija ei saa esittää koiraa siinä kehässä, jossa hän työskentelee, eikä muissa kehissä, ellei hänen työskentelynsä ole jo päättynyt. Kehätoimitsija ei myöskään saa esittää koiraa samassa näyttelyssä tuomarille, jonka kehässä hän on tässä näyttelyssä työskennellyt. Ulkomuototuomarin perheenjäsen ei voi toimia hänen kehätoimitsijanaan. Kennelliiton jääviyssäännön mukaan vanhemmat, aviopuolisot, lapset ja sisarukset katsotaan perheenjäseniksi, vaikka he asuisivat eri osoitteissa. Avoliitossa ja vastaavasti yhdessä asuvat henkilöt rinnastetaan aviopuolisoihin.

11. Rokotusmääräykset ja eläinlääkäri

Rokotusmääräysten noudattamisen valvonta ja tunnistusmerkintöjen tarkastaminen on näyttelyjärjestäjän vastuulla. Rokotustodistukset voidaan näyttelyjärjestäjän harkinnan mukaan tarkastaa pistokokein noin 20 % koiramäärästä. Tunnistusmerkinnät tarkastetaan myös pistokokein.

Näyttelypaikalla on oltava koirien ensiaputaitoinen henkilö (esim. pieneläinhoitaja tai muu koirien ensiapukoulutuksen saanut henkilö).

Pienissä ryhmä- ja erikoisnäyttelyissä (alle 1000 koiraa) on oltava eläinlääkärivalmius. Suuremmissa, yli 1000 koiran näyttelyissä, eläinlääkäri on oltava näyttelypaikalla vähintään koirien sisääntulon ajan. Eläinlääkäri on kuitenkin oltava tavoitettavissa koko näyttelyn ajan.

12. Tulosten toimittaminen

Näyttelyn kaikki tulokset sekä mahdolliset erilliset raportit on toimitettava Kennelliitolle viimeistään neljän (4) viikon kuluttua näyttelyn päättymisestä. Kuitenkin ilmoitukset koiran käyttäytymisestä (liite 5) on toimitettava Kennelliittoon välittömästi näyttelyn jälkeen.

Mikäli näyttelyssä online-tulostallennuksen lisäksi on käytössä sähköiset arvostelulomakkeet, ei tuloksia tarvitse erikseen toimittaa, sillä ne siirtyvät automaattisesti Kennelliiton jalostustietojärjestelmään. Muissa tapauksissa tarkastetut ja oikeilla tuomaritiedoilla varustetut kehä- ja rotukohtaiset arvostelulomakkeet sekä kehätoimitsijatiedoilla varustetut tuloslistat toimitetaan Kennelliitolle roduittain järjestyksessä. Mukaan on liitettävä tulokset ryhmä- ja näyttelyn paras -kilpailuista.

13. Kulukorvaukset ja niiden maksaminen

13.1 Ulkomuototuomari

13.1.1 Matkakorvaus

Matkakulut korvataan kulloinkin voimassa oleva Kennelliiton matkustussäännön mukaisesti. Matkat on pyrittävä suorittamaan näyttelyjärjestäjälle edullisimman järjestelyn mukaan. Tämä koskee etenkin oman auton käyttöä, koska kustannukset omaa autoa käytettäessä saattavat nousta korkeammiksi kuin muita matkustustapoja käyttäen. Esim. jos ulkomuototuomari asuu Helsingissä ja näyttely on Oulussa, maksetaan korkeintaan lentolipun hinta Helsinki-Oulu-Helsinki sekä matkat lentokentälle, ellei toisin ole arvostelukutsun yhteydessä kirjallisesti sovittu. Matkalaskussa on oltava erittely kuluista, mieluiten kuitteineen. Jos ulkomuototuomari on itse maksanut matkalippunsa, on kuitti liitettävä matkalaskuun. On myös varauduttava mahdollisiin ylimääräisiin maksuihin, esimerkiksi tietulli-, lentokenttäparkki-, matkatavara- ja valuutanvaihto- yms. maksuihin.

13.1.2 Majoitus

Ulkomuototuomarille järjestetään majoitus yhden hengen huoneessa, ellei hänen kanssaan ole arvostelukutsun yhteydessä toisin sovittu. Huoneessa on oltava wc ja suihku. Majoitus- ja mahdolliset ruokailukulut maksetaan todellisten kulujen mukaan. Huonepalvelusta aiheutuneet kulut ja mahdolliset muut palvelumaksut maksaa ulkomuototuomari itse.

13.1.3 Päiväraha

Ulkomuototuomarille maksetaan kulloinkin voimassa olevan Kennelliiton matkustussäännön mukainen päiväraha. Kansainvälisessä näyttelyssä ulkomaalainen tuomari on oikeutettu saamaan FCI-säännön mukaiset korvaukset, mikäli hän ei ole kutsun yhteydessä allekirjoittanut ja hyväksynyt kohtaa, missä ilmoitetaan Suomen Kennelliiton maksukäytännöstä.

13.2 Näyttelyohjaaja ja pätevyöity kehätoimitsija

Näyttelyohjaajalle ja pätevidylle kehätoimitsijalle korvataan kulut Kennelliiton kulloinkin voimassa olevan matkustussäännön mukaisesti samoin perustein kuin edellä on esitetty ulkomuototuomareiden osalta.

13.3. Harjoitusarvostelija ja kehätoimitsijaharjoittelija

Harjoitusarvostelija ja kehätoimitsijaharjoittelija vastaavat kaikista kuluistaan itse eikä heille makseta päivärahaa.

13.4 Muut määräykset

Kulukorvaukset maksetaan asianomaisen ilmoittamalle pankkitilille näyttelyä seuraavan viikon aikana tai erikseen sovittaessa käteisellä kuittausta vastaan näyttelyn aikana. Maksun yhteydessä tulee antaa kopio matkalaskusta tai kuitti maksetuista korvauksista.

Kaikille kehässä työskenteleville mukaan lukien harjoitusarvostelijat sekä kehätoimitsijaharjoittelijat, voidaan antaa näyttelyluettelo ja tarjotaan kehään välipalaa ja virvokkeita. Ulkomuototuomarille, harjoitusarvostelijalle, kehätoimitsijalle ja kehätoimitsijaharjoittelijalle tarjotaan lounas sekä ilmainen pysäköinti.

14. Muuta näyttelytoimikunnan huomioitavaa

RKO-rotuja arvostelevien tuomareiden on täytettävä RKO-lomake muista kuin pentunäyttelyistä.

Näyttelyjärjestäjän on otettava huomioon mm. arvonlisäverolain määräykset, palkkaa, palkkioita ja talkootyötä koskevat ohjeet sekä ilmoitusvelvollisuus verovapaista matkakustannuksista ja päivärahoista (ks. vero.fi).

14.1. Kennelliiton neuvontapiste

Kansainvälisten ja NORD-näyttelyiden yhteydessä on Kennelliiton neuvontapiste. Neuvontapisteellä on saatavilla muun muassa Kennelliiton jäsenpalveluita, jäsenneuvontaa, lomakkeita, esitteitä sekä tuotteita. Neuvontapisteelle voi jättää Kennelliitolle suunnattuja hakemuksia ja pisteellä pitää olla mahdollisuus liittyä Kennelliiton jäseneksi. Näyttelytoimikunnan on tarjottava esittelypisteelle veloituksetta paikka. (Hall. 6/22)

15. Näyttelymaksuosuus

Kaikista näyttelyistä maksetaan näyttelyä puoltaneelle kennelpiirille näyttelymaksu, joka on 15 % näyttelyluetteloon merkittyjen virallisiin luokkiin osallistuneiden koirien ilmoittautumismaksuista. 15 %:n maksuvelvollisuus ei koske rekisteröintimääriin perustuvia rotujärjestön tai rotuyhdistyksen erikoisnäyttelyitä.

Tukinäyttelyistä ei makseta kennelpiireille kuuluvaa näyttelymaksuosuutta, ellei näyttelyn myöntämisen yhteydessä ole toisin päätetty.

Kennelpiirillä on poikkeustapauksessa mahdollisuus näyttelyn järjestäjän anomuksesta yksittäisessä näyttelyssä pienentää näyttelymaksuosuutta tai luopua siitä kokonaan, jos näyttelyn järjestämiskustannukset ovat jostain perustellusta syystä kohonneet odottamattoman korkeiksi.

Nord-näyttelyissä Kennelliitolla on oikeus periä näyttelyjärjestäjältä maksu jokaisesta näyttelyyn ilmoitetusta koirasta. Kennelliitto määrää maksun suuruuden ja suoritettavat maksut jäävät Kennelliitolle.

Kansainväliset näyttelyt maksavat lisäksi FCI:lle sen määräämän summan, joka lasketaan näyttelyluetteloon merkityistä koirista.

16. Poikkeukset

Kennelliiton hallituksella on erittäin painavista syistä oikeus poiketa näistä ohjeista.

Liite 1 Rotumuunnokset, jotka kilpailevat omina rotuinaan

Seuraavat rotumuunnokset, joilla on yksi yhteinen rotumääritelmä, kilpailevat omina rotuinaan (1 SERT ja CACIB kutakin rotua ja sukupuolta kohden)

Ryhmä 1

belgianpaimenkoira groenendael
laekenois
malinois
tervueren

hollanninpaimenkoirat karkeakarvainen
lyhytkarvainen
pitkäkarvainen

pulit valkoinen
muut värit

saksanpaimenkoira
saksanpaimenkoira pitkäkarvainen

Ryhmä 2

bernhardinkoirat lyhytkarvainen
pitkäkarvainen

estrelanvuoristokoirat pitkäkarvainen
lyhytkarvainen

kääpiösnautserit musta
musta-hopea
pippuri & suola
valkoinen

snautserit musta
pippuri & suola

suursnautserit musta
musta-hopea
pippuri & suola

tanskandoggit keltainen ja tiikerijuovainen
musta ja harlekiini
sininen

Ryhmä 4

mäyräkoirat kaniinimäyräkoira karkeakarvainen
lyhytkarvainen
pitkäkarvainen

kääpiömäyräkoira karkeakarvainen

lyhytkarvainen
pitkäkarvainen

mäyräkoira karkeakarvainen
lyhytkarvainen
pitkäkarvainen

Ryhmä 5

ibizanpodenco karkeakarvainen
lyhytkarvainen

meksikonkarvatonkoira iso
keskikokoinen
pieni

perunkarvatonkoira iso
keskikokoinen
pieni

portugalinpodengot karkeakarvainen iso
keskikokoinen
pieni
lyhytkarvainen iso
keskikokoinen
pieni

saksanpystykorvat grossspitz valkoinen
ruskea ja musta

kleinspitz valkoinen
ruskea ja musta
muut värit

mittelspitz valkoinen
ruskea ja musta
muut värit

keeshond
pomeranian

Ryhmä 6

pienet sveitsinajokoirat pieni berninajokoirat
pieni juranajokoirat
pieni luzerninajokoirat
pieni schwyzinajokoirat

sveitsinajokoirat berninajokoirat
juranajokoirat
luzerninajokoirat
schwyzinajokoirat

Ryhmä 7

weimarinseisojat lyhytkarvainen
pitkäkarvainen

Ryhmä 9

chihuahuat lyhytkarvainen
pitkäkarvainen

papillon
phalène

venäjäntoy lyhytkarvainen
pitkäkarvainen

villakoirat
isovillakoira musta, ruskea ja valkoinen
aprikoosi, harmaa ja punainen

keskikokoinen villakoira musta, ruskea ja valkoinen
aprikoosi, harmaa ja punainen

kääpiövillakoira musta, ruskea ja valkoinen
aprikoosi, harmaa ja punainen
toyvillakoirat

Liite 2 Suomessa hyväksytyt rodut, jotka eivät ole FCI:n hyväksymiä ja joille ei jaeta CACIBia sekä FCI:n toistaiseksi hyväksymät rodut, joille ei vielä jaeta CACIBia

Suomessa hyväksytyt rodut, jotka eivät ole FCI:n hyväksymiä ja joille ei jaeta CACIBia (tilanne 1.1.2023)

Ryhmä 1

itäeuroopanpaimenkoira
medimurjenkoira

Ryhmä 3

amerikankarvatonterrieri
amerikankääpiökettuterrieri
amerikanrottaterrieri
andalusianrottakoira
biewerterrieri
tenterfieldinterrieri

Ryhmä 5

american eskimo dog
dansk spids
hällforsinkoira
valkoinen ruotsinhirvikoira

Ryhmä 6

bluetick coonhound
englantilais-venäläinen ajokoira
gotlanninajokoira
plottinajokoira
venäjänajokoira
walkerinpesukarhukoira

Ryhmä 7

saint-usugenspanieli

Ryhmä 8

puolanmetsästysspanieli
venäjänspanieli

Ryhmä 9

markiesje
venäjänbolonka

Nämä rodut eivät osallistu kansainvälisissä näyttelyissä ryhmäkilpailuihin.

FCI:n toistaiseksi hyväksymät rodut, joille ei vielä jaeta CACIBia (tilanne 1.1.2023)

Ryhmä 1

australian stumpy tail cattle dog
lancashirenkarjakoira
pieni amerikanpaimenkoira
tsekinpaimenkoira

Ryhmä 2

continental bulldog
transmontanonmastiffi

Ryhmä 3

valencianrottaterrieri

Ryhmä 5

jakutianlaika
kintamani-balinkoira

Ryhmä 6

eestinajokoira
maremmanajokoira

Ryhmä 9

prahanrottakoira

Liite 3 Siirto rodusta tai rotumuunnoksesta toiseen – mahdolliset rodut ja perusteet

Periaatteena päätettiin, että kaikilla roduilla siirto voidaan tehdä värin, korvien asennon ja karvanlaadun osalta vähintään 9 kk ikäisenä ja koon osalta vähintään 15 kk ikäisenä. Poikkeuksena tästä siirto voidaan tehdä jo alle 15 kk iässä koiralle, joka on rekisteröity pienempään kokomuunnokseen ja jonka todetaan jo vähintään 9 kk iässä kuuluvan suurempaan kokomuunnokseen.

Ryhmä 1

Hollanninpaimenkoirat, karvanlaatu: Muutos voidaan tehdä, kun koira on täyttänyt 9 kk. (Hall. 5.4.2023)

Pyreneittenpaimenkoirat, karvanlaatu, ja puli, väri: Muutos voidaan tehdä, kun koira on täyttänyt 9 kk.

Saksanpaimenkoirat, karvanlaatu: Muutos voidaan tehdä, kun koira on täyttänyt 9 kk.

Ryhmä 2

Bernhardinkoirat, karvanlaatu, ja estrelanvuoristokoirat, karvanlaatu: Muutos voidaan tehdä, kun koira on täyttänyt 9 kk.

Ryhmä 4

Mäyräkoirat, koko ja/tai karvanlaatu: Koko määräytyy rinnanympäryksen perusteella. Muutos voidaan tehdä karvanlaadun osalta, kun koira on täyttänyt 9 kk, koon osalta, kun koira on täyttänyt 15 kk.

Ryhmä 5

Ibizanpodencot, karvanlaatu, portugalinpodengot, karvanlaatu ja saksalaiset pystykorvat, väri: Muutos voidaan tehdä, kun koira on täyttänyt 9 kk.

Meksikonkarvatonkoira, koko: Muutos voidaan tehdä, kun koira on täyttänyt 15 kk.

Perunkarvatonkoira, koko: Muutos voidaan tehdä, kun koira on täyttänyt 15 kk.

Portugalinpodengot, koko: Muutos voidaan tehdä, kun koira on täyttänyt 15 kk.

Saksalaiset pystykorvat, koko (ei pomeranian, grosspitz eikä keeshond): Muutos voidaan tehdä, kun koira on täyttänyt 15 kk.

Ryhmä 6

Italianajokoirat, karvanlaatu. Muutos voidaan tehdä, kun koira on täyttänyt 9 kk.

Matalat sveitsinajokoirat, väri, ja sveitsinajokoirat, väri: Muutos voidaan tehdä, kun koira on täyttänyt 9 kk.

Ryhmä 9

Chihuahua, karvanlaatu, griffon / petit brabancon, väri ja/tai karvanlaatu, papillon ja phalène, korvien asento ja venäjäntoy, karvanlaatu: Muutos voidaan tehdä, kun koira on täyttänyt 9 kk.

Villakoirat, väri ja/tai koko: Toy-, kääpiö- ja keskikokoisenvillakoiran rotu määritellään koiran ensimmäisessä virallisessa näyttelyssä sen täytettyä 15 kk.

Liite 4 Rotujärjestöt, jotka voivat järjestää yhden näyttelyn vuodessa ohjeen mukaisesti

Seuraavat rotujärjestöt voivat järjestää yhden näyttelyn vuodessa (rotujärjestölle kuuluvien rotujen päänäyttely) seuraavan ohjeen mukaisesti:

Suomen Ajokoirajärjestö ry. – ryhmä 6 ajavat ja jäljestävät koirat

Suomen Kääpiökoirat ry. - ryhmä 9 seura- ja kääpiökoirat sekä muissa roturyhmissä olevat rotujärjestön alaiset rodut

Suomen Noutajakoiraajärjestö ry. - kaikki noutajarodut

Suomen Palveluskoiraliitto ry. - rotujärjestön alaiset rodut sekä rodut, joilla on osallistumisoikeus palveluskoirakokeisiin

Suomen Seurakoira yhdistys ry. - rotujärjestön alaiset rodut

Suomen Spanieliliitto ry - kaikille spanieleille ja vesikoirille, ryhmä 8.2 ja 8.3

Suomen Terrierijärjestö ry. - ryhmä 3 terrierit

Suomen Vinttikoiraliitto ry. - ryhmät 10 vinttikoirat ja ryhmä 5.7 alkukantaiset metsästyskoirat sekä basenji ja faaraokoirat

Liite 5 Ohje koiran käyttäytymisestä tehtävistä ilmoituksista

Suomen Kennelliiton hallituksen hyväksymä 20.8.2020, voimassa 20.8.2020 alkaen.

Tämä ohje koskee kaikkia kokeita, kilpailuja, näyttelyitä, tarkastuksia, testejä ja muita Kennelliiton alaisia tapahtumia. Kennelliiton alaiset tapahtumat järjestetään Kennelliiton sääntöjen ja ohjeiden mukaisesti ja niiden järjestämisestä tehdään Kennelliitolle ilmoitus. Kennelliiton alaisista tapahtumista tallennetaan tulokset Kennelliiton järjestelmiin.

Koiran käyttäytymisestä tehtävän ilmoituksen tarkoituksena on, että vihaisesti käyttäytyvän koiran osallistuminen tapahtumiin voidaan kieltää turvallisuuden varmistamiseksi.

Toiminta ja seuraukset tapahtumissa

Kennelliitolle tehdään ilmoitus, kun koira suljetaan tapahtumasta, sen osallistuminen keskeytetään tai sen tulos hylätään vihaisen käyttäytymisen vuoksi.

Kennelliitto merkitsee tiedon ilmoituksesta järjestelmiinsä ja voi asettaa koiran osallistumiskieltoon, jonka pituus määrätään tapauskohtaisesti. Osallistumiskiellon pituutta määrättäessä otetaan huomioon tapauksen seuraukset ja niiden vakavuus.

Ilmoitusta ei tehdä tapahtuman luonteeseen kuuluvasta koiran hallitusta aggressiivisuudesta (esim. suojelukoe).

Toiminta ja seuraukset tapahtumien ulkopuolella

Ilmoitus voidaan tehdä myös koirasta, joka on käyttäytynyt vihaisesti ihmistä tai toista koiraan kohtaan tapahtuma-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä, riippumatta siitä, onko se ilmoitettu kyseiseen tapahtumaan.

Kennelliitto merkitsee tiedon ilmoituksesta järjestelmiinsä ja voi asettaa koiran osallistumiskieltoon myös näissä tilanteissa tehdyn ilmoituksen perusteella. Osallistumiskiellon pituus määrätään tapauskohtaisesti ja sitä määrättäessä otetaan huomioon tapauksen seuraukset ja niiden vakavuus.

Ilmoituksen tekijät

Ilmoituksen tekee ensisijaisesti henkilö, joka itse tai jonka koira on joutunut vihaisen käyttäytymisen kohteeksi.

Toissijaisesti ilmoituksen tekee kokeen vastaava ylituomari/koetoimitsija, näyttelyn ulkomuototuomari/kehätoimitsija, näyttelyohjaaja, koe- tai näyttelytoimikunnan jäsen, tapahtuman eläinlääkäri tai muun tapahtuman järjestäjän edustaja.

Ilmoitusmenettely

Ilmoitus on tehtävä ennen Kennelliiton alaisen tapahtuman päättymistä Kennelliiton lomakkeelle. Ilmoittaja allekirjoittaa lomakkeen. Ilmoitukseen on pyrittävä saamaan myös sen henkilön lausunto, jonka koiran käyttäytymisestä kyseinen ilmoitus tehdään. Ilmoituksessa kuvataan mahdollisimman selvästi vihainen käyttäytyminen ja siihen johtanut tilanne. Täytetty ja allekirjoitettu lomake tulee toimittaa ennen tapahtuman päättymistä tapahtuman järjestäjälle.

Tapahtuman järjestäjän velvollisuus on pitää ilmoituslomakkeita saatavilla. Tapahtuman järjestäjän edustajan tulee heti tapahtuman päätyttyä tarkastaa päivän aikana tehdyt ilmoitukset ja toimittaa ne ilman viivettä suoraan Kennelliittoon.

Väliaikainen osallistumiskielto

Ulkomuototuomari/näyttelyohjaaja/kokeesta vastaava ylituomari voi asettaa koiran sen vihaisen käyttäytymisen vuoksi väliaikaiseen viiden (5) vuorokauden mittaiseen osallistumiskieltoon tapahtumapäivästä alkaen.

Päätöksenteko

Koiran vihaisen käyttäytymisen työryhmä voi harkinnan perusteella asettaa koiran osallistumiskieltoon, joka tulee voimaan työryhmän päätöksentekopäivänä. Työryhmän antama osallistumiskielto korvaa mahdollisen väliaikaisen osallistumiskiellon. Työryhmän antama osallistumiskielto on voimassa Kennelliiton hallituksen käsittelyyn asti.

Päätöksen osallistumiskiellon lopullisesta pituudesta tekee Kennelliiton hallitus työryhmän esityksestä. Päätöksentekoa Kennelliitossa ei estä se, että henkilö, jonka koiran käyttäytymisestä ilmoitus on tehty, ei ole käyttänyt hänelle annettua tilaisuutta vastineen antamiseen asiassa. Tässä kappaleessa mainitut seuraamukset tulevat voimaan hallituksen päätöksentekopäivänä.

Suomen Palveluskoiraliitto ry:llä, Suomen Vinttikoiraliitto ry:llä ja Suomen Agilityliitto ry:llä on kullakin omat menettelynsä koskien koiran vihaisesta käyttäytymisestä tehtyjen ilmoitusten käsittelyä. Edellä mainittujen liittojen tekemät päätökset voidaan huomioida Kennelliiton päätöstä tehtäessä.

Liite 6 Ulkonäyttelyiden turvallisuuden parantaminen poikkeuksellisissa sääoloissa ja muuta huomioitavaa

Poikkeuksellisia sääolosuhteita ovat kuuma tai kylmä ilma, kova tuuli, myrsky, rankkasade tai ukkosmyrsky.

Näyttelyä ennen tulee seurata sääennusteita ja varautua sen mukaan ennaltaehkäisevin järjestelyin.

Vastuut: Vastuu sääolosuhteisiin varautumisesta on näyttelyn kenttä- tai järjestelypäälliköllä tai erikseen nimetyllä turvallisuusvastaavalla.

Jokaisessa näyttelyssä

- Näyttelyn infokirjeessä ohjeistetaan näytteilleasettajia ja yleisöä varautumaan sään mukaisesti.
- Infokirjeeseen pohjapiirustus näyttelyalueesta, johon merkitään kaikki tärkeimmät, kehät, toimisto, ensiapu, vessat, vesipisteet, palkintojenjako, paikoitus ja sisääntulo. Näyttelypaikan osoite sellaisessa muodossa, että se löytyy myös yleisimmistä navigaattoreista ja Google mapsista.
- Kiinnitetään kaikki tilapäiset rakenteet asianmukaisin painoin ja tarkastetaan niiden kunto ennen tapahtuman alkua ja säännöllisesti tapahtuman aikana.
- Vaaditaan kaikista tilapäisistä rakenteista pystytystodistus tai selvitys siitä, että ne on pystytetty valmistajan ohjeiden mukaisesti (tämä koskee lähinnä myyjiä ja ulkopuolisia toimijoita).
- Suositaan materiaalivalinnoissa (esim. teltat) tuulta läpäiseviä materiaaleja.
- Varmistetaan hyvissä ajoin etukäteen testaamalla, että kuulutusjärjestelmä toimii.
- Tiedotetaan henkilökunnalle toimintamalli avun hälyttämiseen ja paikalle opastamiseen (osa näyttelyn pelastussuunnitelmaa).
- Ohjeistetaan henkilökunta toimimaan erilaisissa sääolosuhteissa, tiedottaminen jo edellisenä päivänä.
- Varaudutaan tarvittaessa ylimääräisellä sammutuskalustolla ja ensihoitohenkilökunnan lisäämisellä.
- Kehähenkilökunta tarkkailee näytteilleasettajien kuntoa (esim. auringonpistosten varalta).
- Ryhmäkilpailujen kokoomakehissä on oltava riittävästi teltoja, joiden suojiin kaikki vuoroaan odottavat koirat ja esittäjät mahtuvat suojaan joko varjoon paahtavalta auringolta tai sateelta.

TOIMINTA POIKKEUKSELLISISSA SÄÄOLOSUHTEISSA

Ukkosmyrsky, voimakas sadekuuro tms.

- Arvostelu keskeytetään myrskyn voimakkuudesta riippuen, ryhmäkilpailu voidaan keskeyttää ja jatkaa kun sade laantuu tai muuttuu siedettäväksi. Mm. sadetutkaa voidaan käyttää apuna arvioidessa sadekuuron kestoa.
- Pyritään siirtymään sisätiloihin tai autoon, pois ikkunoiden läheisyydestä.
- Telttakatokset, kevyet rakennelmat tai ulkorakennukset eivät ole turvallisia.
- Omaisuusvahinkojen korjaaminen hoidetaan myrskyn jälkeen.
- Huomioidaan mahdollinen puiden kaatumisvaara.
- Pysytään vähintään 20 metrin etäisyydellä vaurioituneista sähköjohtimista.

Helle

- Kehotetaan kuulutuksilla ja muilla ilmoituksilla näytteilleasettajia ja henkilökuntaa juomaan riittävästi vettä ja sen lisäksi syömään, jotta suolatasapaino säilyy.
- Tehostetaan tarvittaessa toimintaa parkkialueilla, jotta koiria tai lapsia ei ole autoissa.
- Huolehditaan arvostelupöytien viileänä pysymisestä esim. kosteilla pyyhkeillä.
- Huomioidaan myös koirien nesteensaanti ja niiden hyvinvointi. Koiria ei saa jättää härkeihin, auringonpaisteeseen tai kuumaan teltaan. Koiria ei saa myöskään rasittaa turhaan esim. harjoittelemalla ylenpalttisesti kehäsiintymistä.

- Vähennetään kehähenkilökunnan fyysistä rasitusta tauottamalla arvostelua. Vaihtoehtoisesti: jos sääennustus lupaa pitkää hellejaksoa, kannattaa tämä ottaa huomioon jo aikatauluja tehtäessä: ei liikaa koiria per tuomari, jotta aikataulut voidaan tehdä väljäksi. Kehän aikana on hankalampaa toteuttaa taukoja koska usein on paineita saada ryhmäkilpailut alkamaan ajoissa ja sen myötä saada näyttely päätymään.
- Ryhmäkilpailujen kokoomakehissä odottelijoille ja etenkin koirille varattava sekä juomavettä että vettä pyyheliinojen kastelua varten.
- Näyttelyn henkilökunta huolehtii myös niistä, jotka eivät osaa ehkä huolehtia itsestään. Järjestyksenvalvojat seuraavat myös oman alueensa kehien takana olevia teltoja ja leirejä, että siellä olevat ihmiset ovat kunnossa.

Kylmyys:

- Huolehditaan kehähenkilöstölle lämpöä pitävät aluset istuimille ja esim. Styrox-levy jalkojen alle.
- Huomioidaan ettei koiria jätetä palelemaan hääkeihin, vaan niitä liikutetaan tai pidetään esim. autoissa, jos ei ole lämmintä sisätilaa tarjolla.

MUITA TURVALLISUUSOHJEITA

Tupakointi

- Tupakointialue sijoitetaan riittävän kauas kehistä ja telto-alueista. Ehdoton tupakointikielto telttojen läheisyydessä ja kuivalla nurmikolla.

Kehät

- Kehien tulee olla tarpeeksi isot, eikä kehissä saisi olla kuoppia, pylväitä, tolppia tms.
- Kehäpohjan tulisi olla hyvin vettä läpäisevää.
- Sorapohjan soran tulisi olla niin pienijakoista, että siinä on helppo liikkua, eikä koirien kypäliin tule haavoja terävistä sepelin reunoista. Kehäpohjan tulee myös olla sellainen, että koira pystyy esittämään siinä normaalisti liikkeit.
- Nurmi tai heinä on ajettava lyhyeksi ja mikäli kehässä kasvaa korkeita rikkaruohoja tai puuntaimia, ne on kitkettävä pois.

Ns. purkupaikka

- Varattava henkilökuntaa vartioimaan koiria ja tavaroita siksi ajaksi, kun omistaja vie / hakee auton parkista.